

İRŞAD DERGİSİ

ŞEB-İ ARUS ÖZEL SAYISI

“Bizim ölümümüz ebedi düğün, bayram günüdür.”

Hz. Mevlana

İ Ç İ N D E K İ L E R

1-Mustafa Özbağ Efendi'den Gül Destesi/Lamia SEZGİ

8-Rasûlüm! Gerçek Şu ki Sen de Öleceksin,
onlar da ölecekler/Gülşah HALİS

10-Yaşam Süresi ve Ölüm/Aynur ŞEKEROĞLU

12-Ölmeden Önce Ölenler ve Onları
Öldürmek İsteyenler/Hüsnanur TÜRE

17-Sonsuzluğa Yolculuk/ Derya BAŞDAĞ

18-Harflerin Ölümü/ Leyla Tuba TOPTAŞ

19-Ölmeden Önce Ölünüz/Elif ASLAN

22-Hazreti Mevlana'dan Nasihatler/ Yeliz ÇELİK

23-Kaç Kez/ Öznur YALÇINKAYA

24-Ellerimi Açtım Adını Zikrettim/Ilgın CENGİZ

25-Çocuklara Saygı
Duymayı Öğretmek/Hümeyra Sevinç YILDIZ

26-Dini Takıntı/Nigara ÖZAK

28-Çay Sohbetleri/
Latife KARATAŞ ÖZBEK&Zeynep KOÇDEMİR

30-Felekler Alemi: Burçlar/Emine ÖZTAŞ

35-Yapay Zeka Tabanlı Fotoğraf /Behiye KOCA

36-Semazen Duvar Süsü/Ayşegül SÜKÛT

37-Sözcükler Bir Dünya/Betül YÜCETAŞ

YAZI İŞLERİ ·GÜLAY CİNDORUK ·HATİCE TÜRK ·EMİNE NUR ÖZCAN

EDİTÖRLER ·GÖZDE GÜVEN ASLAN ·GÜLAY CİNDORUK ·HATİCE TÜRK

GRAFİK TASARIM ·MERVE KÖSE ·BEHİYE KOCA ·AYŞE BETÜL ŞAHİN
·HATİCE KÜBRA ŞENER ·GÜLŞAH HALİS ·ASLI ÖREN PÜRÇEK

İLETİŞİM ·irsadder@gmail.com ·irsaddergisi ·irsaddergisi.com

MUSTAFA ÖZBAĞ

EFENDİ'DEN GÜL DESTESİ

Ölmeden önce ölünüz.

Eğer ölmeden önce ölürse bir kimse o zaman uykudan uyanır, uykudan uyanan kimse o zaman gerçeği görür. Şimdi kendi kendinize şöyle düşünebilirsiniz; yani oturmuşlar metafizikçiler, fizikçiler, kimyacılar, biyolojiciler o kadar dünya üzerinde ilim var onca dünya üzerindeki bu ilim ehli bu varlığın üzerinden ilim yapıyorlar, bu varlığın üzerinden hesaplayabildikleri, hesapladıkları bütün her şeyleri koyuyorlar orta yere ve biz şimdi diyeceğiz ki bu sizin hesapladıklarınızın kitapladıklarınızın hepsi de hayal, alın koltuğunuzun altına bütün hesapladıklarınızı gidin. Siz hayal içerisinde bir hayal yaşıyorsunuz. Bunu kabul edebilecek olan var mı içinizde? Evet, bu dünyayı gerçeklikle bağdaştırmayıp, bu dünyayı bir hayalden ibaret diye gören var mı içinizde? Yok. Yok ve birisi dese ki, görüyorum, diyeceğim ki nerde yaşıyorsun? Evet, varlık, varlık olarak gördüğümüz şey Cenabı Hakk'ın kendi ayet ve hadisleri ile "Yarattım" dediği şeydir. Hiçbir şey yok iken O var idi ve hiçbir şey yok iken bir şey yarattı, bir şey yarattı. Bu ayetle, hadis-i kudsi ile hadisle sabit. Allah yaratıcıdır, Allah'ın "Hâlik" ism-i şerifi vardır hâlik eder, Cenâb-ı Hakk'ın kudreti, kuvveti vardır, kudreti ile kuvvetti ile ilmi her şeyi kuşatır. Allah bir şeyi var etti.

Arabî Allah'ın yaratmasını, Allah'ın hâik etmesini reddetmez, Allah'ın var ettiğini de reddetmez. Bu bardak var mı? El-cevap: Var. Arabî bu "var"ı reddetmez. Arabî'yi anlamayanlar bu "var"ı yok görmeye çalışıyorlar. Arabî bu direği yok görmez, bu direği hayal görür. Savaş'ı yok görmez, Savaş'ı hayal görür. Savaş'ı yok görmek farklı bir şeydir, Savaş'ı hayal görmek farklı bir şeydir, bu bahçeye sizin yok görmeniz farklı bir şeydir, bu bahçeyi hayal görmeniz farklı bir şeydir, bu âlemi yok görmeniz farklı bir şeydir ama bu âlemi hayal görmeniz farklı bir şeydir. Bu âlemi komple rüya olarak görebilirsiniz, farklı bir şeydir ama siz bu âlemi yok göremezsiniz. Bir kısım Arabîciler Arabî'yi tam anlamadıklarından, anlayamadıklarından dolayı Allah'ın var ettiğini yok görmeye çalışıyorlar. Hiçbir şey yok iken Allah var idi ve Allah'ın varlığı bu noktada bilinmezlikte idi. Bilinmezlik olunca, Allah şuydu deme şansınız yok ve Allah bilinmezlikten bilinirliğe tecelli etti ve bir şey yarattı. O yarattığı şey hadis-i kudsi ile sabit Allah'ı tesbih etti, teşbih etti, tenzih etti. Tesbih etti; onu zikretti, teşbih etti; onu benzetti, tenzih etti; benzettiği şeyleri reddetti. O zaman bir şey var, Allah bir şey yarattı, yaratmış olduğu bir şeyi Arabî hayal görüyor.

Hazreti Mevlâna ise yaratmış olduğu şeyi hayal üzerinde yürütüyor. Bir varlık var, varlığı hayalin üzerinde yürütüyor. Bu bana daha gerçekçi geliyor bir varlık var, varlığı hayalin üzerinde yürütüyor ama Arabî'de bir varlık var. Bu varlık komple hayal ama nasıl bir hayal? Hayalin içerisinde hayal. Kimin hayalinin içerisinde hayal? Soru bu. Bu da sonra, ben soracağım, sonra hatırlatın. Kimin hayalini yaşıyoruz o zaman biz? Hayal içerisinde hayal ise birisinin bir hayali var o zaman, birisinin hayalinin içinde biz bir hayal yaşıyoruz, o zaman o hayal bizim değil o hayal başkasının. Başkasının hayalinin içinde biz hayal yaşıyoruz o zaman. O zaman bizim burada cüz'i irade gidiyor yavaş yavaş bakın, kayıyor burada. Ben bir hayal kuruyorum, o hayalin içinde prototipler var, o hayalin içerisinde varlık var, o hayalin içerisinde benim istediklerim var, o hayalin içerisinde ben her şeyi dizayn ettim ve o hayali koydum orta yere, herkes o hayali yaşıyor. Herkes o hayali yaşıyorsa, o kimse bu hayali yaşamakla mükellef.

Denize giderseniz ya, deniz sevdam var ya benim, denize giderseniz denize baktığınızda dümdüz çarşaf gibidir deniz ama denizin içerisine daha dikkatli bakarsanız küçük küçük dalgalanmalar vardır, küçük küçük. Bütün âlemi bir deniz gibi görürsünüz bütün âlem bir deniz gibidir. Denizin içerisinde küçük küçük gibi gelen dalgalanmalar vardır ve siz o denizin içindedesinizdir, bir müddet sonra denizin içinden baktığınızda bütün silüetleri görürsünüz orda ama hiçbirisinin de vücudu yoktur gerçek manada, dokunduğunuzda eliniz öbür taraftan çıkar ve bütün dünyayı, güneşi, arş-ı âlâyi, levh-i mahfuzu, bütün âlemi denizin içerisinde görürsünüz ve denizin içerisinde

hangisine dokunsanız eliniz öbür tarafa çıkar. Bunun adı hologram mıdır bilmem ve güneş yanyordur, ay oradadır, yıldızlar oradadır, arş-ı âlâ, levh-i mahfuz oradadır, mahşer oradadır, hesap kitap oradadır, görürsünüz bunları. Size saçma gelebilir bu ve bir şeye elinizi uzatırsınız, ilk etapta bilemiyorsunuz ya, bir şeye elinizi uzattığınızda karşıya elinizin gittiğini görürsünüz yani Mehmet Kuyucu'nun üzerine elinizi uzatırsınız eliniz Mehmet Kuyucu'yu geçer yakalayamazsınız ilk etapta hatta kendinize dokunursunuz kendinizi de yakalayamazsınız. Bunun adı hologram yapı mıdır bilemem, hologram teorisini bu noktada bilmiyorum ama bütün her şeyi bu noktada bir rüya gibi, bir hayal gibi sanki bir şey gerçekte yokmuş gibi görürsünüz, bunu yaşarsınız da. Bazen pandoranın kapağı açılıyor ya benden ne yapacağım bunlarla ölsem gitsem ne olacak ki? Herhalde ölümümü yakın mı görüyorum artık ne görüyorsam bu ara bir şeyi saklama ihtiyacı duymuyorum hiç. Bunun adının ne olduğunu bilmiyoruz biz, sufiler olarak bilmiyoruz bunun bir şey koyamıyoruz biz. Buna Arabî 'hayal' demiş, 'hayal içersinde hayal' demiş, buna hazreti Mevlana 'Bu âlemi hayal üzerinde

yürür gör.' demiş, onların söylediği. Siz bu âlemi komple derya deniz görün, derya denizin içerisinde de hiçbir varlığın kendince varlık olarak bir şeyin olmadığını, bir silüetten ibaret olduğunu görün. Bunun adını ne koyarsanız koyun ama bir kısım sufilerde de pirin yolundan gitmek vardır ya ben de pirin yolundan gideyim, bu âlemi komple hayal üzerinde yürür

görün siz, âlemi hayal üzerinden yürür görün. Bu demek değildir ki mükellefiyetlikler kalkmayacak. Hani gece yatarsınız ya rüyanızda görürsünüz Cennet ne kadar güzeldir, ne harikadır hazreti Rasulullah oradadır sallallahu aleyhi ve sellem, peygamberler oradadır, sahabeler oradadır, bir bakarsınız ki sevdiğiniz, tanıdığınız kimseler vardır, oradadır ne âlemdir ne âlem böyle sevincinizden ne tarafa döneceğinizi bilemezsiniz. Bu ne demek ya muhteşem bir şeydir bu, muhteşem bir şeydir, Cennet süslü, oradakiler süslü, rengârenk harikulade, konuşmak kelam etmek ayrı bir incelik ayrı bir letafet ayrı bir nezaket. Bir bakarsın ki bambaşka bir dünya, dünya ile hiç alakası yok, hiç alakası yok, hiç. Vallaha da billaha da tillah da, yemin ederim arkaya dönüp bakmazsınız ama bir uyanırsınız

ki dersiniz ki rüyaymış... Bir uyanırsınız rüyaymış... Kim nerden uyanıyor belli değil, burası mı rüyaydı orası mı gerçektir, orası mı rüyaydı burası mı gerçektir insan böyle düşünür ya, ben en sonunda sigortayı attırdım, kendi kendime dedim ki “Mustafa Özbağ, öte âlem de yok bu âlemde yok, yok.” öte dünya diye bir şey yok. Bu ahireti reddetmek etmek değil, ahireti reddettiğimi düşünmeyin.

Âlem, bir âlem bir adım sonrası Cennet bir adım sonrası Cehennem, bir adım. Bir adım dediğime de bakmayın, bir adım da değil bu, bir perde. Bir perde, sinema perdesi dink Cennet’i gösterdi, dink Cehennem’i gösterdi sinema perdesi, öyle hayal edin, örneğin. Ve bunun içinden çıkamazsınız, bunun içinden çıkmak mümkün değil. O zaman gerçekten her şey hayal mi? Evet. Gerçekten her şey hayal mi? Hayır. Gerçek nerede? Her yerde. Gerçek nerede? Hiçbir yerde. Bunu neden söylüyorum? Kardeşler, bunların hepsi de bir hal, ancak yaşayana. Bu akşam benim yediğim kuru fasulyenin lezzetini alabilmesi için bir kimsenin benle beraber aynı kuru fasulyeyi yemesi lazımdı. Bir; bu lezzeti almanın yolu var; o kuru fasulyeyi yiyenin menfezine girip aynı kuru fasulyenin tadını almak. İki; gidip o sofraya oturmak, başka yolu yok. Ya o sofraya oturacak, aynı kuru fasulyeye çala kaşık kaşık çalacak diyecek ki “Ya aynı kuru fasulyeyi yedik. Lezzeti de buydu.” aslında o lezzet alırken de kendi lezzetini alacak, kuru fasulyenin gerçek lezzetini değil. Kendi gerçeğinin lezzetini alacak. O zaman gerçek nerede? Gerçek bende. Gerçek nerede? Gerçek sende. Gerçek nerede? Soruyu hazırlayanda. Gerçek nerede? Soruya cevap verende. Gerçek nerede? Bunların ikisine de hayır. Gerçek ne? Gerçek Allah. Gerçek Allah. Onun haricinde başka gerçek yok. Fazla kilitlendi ortalık ama onun haricinde başka gerçek yok. Allah bizi affetsin. Hayyam’da güzel demiş ama “Ben düşündükçe var dünya, ben yok o da yok.” Bu da gerçek. Sen eğer ki idrakin açıldı gözünden perde kalktıysa, sen var olanı göreceksin. Eğer idrakin açılıp da gözünden perde kalkmadıysa sen var olanı göremeyeceksin. Hakkınızı helal edin.

Ben kendim şahsım olarak hayatın zahir ve batın yönü olduğunu, hayatın bu noktada hem zahiriyle hem batınıyla yaşanması gerektiğini, sadece hayatın bir matematikten ibaret olmadığını o matematiğin arkasında bir batınilığın olduğunu, batın olduğunu, Allah’ın nasıl zahir sıfatı varsa batın sıfatının da olduğunu, bizim nasıl görüntümüz var ise bu görüntüyü anlamlı kılan bir ruhun var olduğunu ve bu noktada biz insanız sadece maddeden yapılmış değiliz. Rüya da görürüz, hayal de kurarız. Rüya da görür hayal de kurarsak o rüyamızda rüya görürüz bize ait değildir. Rüyanın da burada üç tecelliyatı vardır Arabî de bunu kabul eder çünkü hadise sabittir. O zaman gördüğümüz rüyaların derecatına göre biz ama bu dünyada ama öbür âlemde o rüyanın gerçek olduğuna da

inanırız ve bu yüzden rüyanın gerçeğe dönüşmesi, rüyanın gerçeğe dönüşmesi haktır. Peygamberlerin görmüş olduğu rüyalar gerçeğe dönüşür. Hazreti Aişe validemiz der ki “Hazreti Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem hazretleri gün gibi açık rüya görürdü ve onun gördüğü rüya muhakkak ki tecelli ederdi, açığa çıkardı, görünürdü.” Biz bu noktada dururuz. Evet, yine Arabî’den buna cevap verilecek olursa, varlığın kendi içerisinde derecatı vardır o derecatların hepsini de birbirinden ayırt eden hayal âlemi vardır ama bu varlık bu noktada hem derecatları açısından hem de kendi boyutsallığı açısından hayalin içindedir, bunu kabul ederim. Bu zaten hazreti Mevlâna Celaleddini Rumi hazretlerinin Mesnevi’sinin başında “Sen bu âlemi hayal üzerinde yürür gör.” tespitiyle de örtüşür. O yüzden biz rüyanın hak olduğuna inanırız, insanların gerçekten de bu dünyaya batarlarsa, sadece bu dünyayı düşünürlerse ve bu dünyanın maddesine kendisini kaptırırlarsa uykuya dalacaklarını ve dünyanın onları uyutacağını ve dünyadan sonrası gerçeğin ve hakikatin görünmeyeceğini ama öldüğünde bu dünyanın haricinde ayrı bir âlemin ve hakikatin var olduğunu göreceğini ve o zaman uyanacağına inanırım.

Eğer biz bu uyanıklığı buradan gerçekleştirirsek, bizim iman ettiğimiz şeylerden birisi de nedir, imanın şartlarından birisi? Ahirete inanmaktır. O zaman ahirete inandı isek biz, bu dünyadan öte dünyaya bir uyanışı gerçekleştirmiş oluruz ve ahireti eğer ki biz gözümüzün önünde görürsek o zaman biz dünyanın uykusundan uyanmış oluruz. Bizden istenen şudur: Arabî’nin de belki de kastettiği şey de o dur çünkü Hazreti Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem hazretlerinin hayat standardına ve seviyesine baktığımızda bu dünyanın insanları aldattığı uykuya yatırdığı, uykuya daldığı ama öldüğünde bu uykudan uyandığı ve ahuvah ettiği, o yüzden ölmeden önce ölüp yani ölmeden önce bu uyanıklığı yaşayıp ahirete yönelik kendisini dizayn etmesi gerektiğine inananlardanım. O yüzden bir peygamberin rüyası, sallallahu aleyhi ve sellem hazretleri ve ondan önceki peygamberlerin görmüş oldukları rüyalar nasıl gerçek olarak dünya üzerinde tecelli etti ise rüyanın öyle bir hakikat tarafı vardır ki; bir kimse rüyayı gördüğünde o rüya sabah aydınlığı gibi gerçek olup o kimsenin üzerinde tecelli eder ki biz bunu salih rüya olarak adlandırırız ve Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem hazretleri de böyle rüya gördüğünde o rüya muhakkak tecelli ederdi, gördüğü gibi tecelli ederdi. O zaman peygamberler bu manada bize ölçüdür, bizim yolumuza da ölçüdürler ve Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem hazretlerinin ağzından bu dünyanın hayal olduğunu görmedik, bu dünyanın geçici olduğunu söyledi bize “Siz burada yolcusunuz.” dedi “Siz burada durucu değilsiniz.” dedi “Siz burada bir yolcunun ağacın gölgesinde gölgeleneceği kadar sizin dünya hayatınız.” dedi. O zaman biz bu dünya hayatını uyanmakla geçirmekle mükellefiz.

Uyanık geçireceğiz, uyanık. Uyanık geçirmek, o zaman bu dünyaya âşık olmamak, bu dünyayı sevmemekle mümkündür, uyanmak da odur. O yüzden bu noktada rüyanın gerçeğe dönüşmesi benim açımdan bir tezat değildir hoş Arabî de bu meseleyi zaten varlığın kendi içerisindeki boyutlarında bu meseleye parmak basar.

İşte ölmeden önce ölüm sırrına kavuşan kimse de eşyanın hakikatine ulaşır, eşyanın hakikatine ulaştı mı o kimse artık eşyayı bilir o yüzden onda dünya sevdası ve tamahı kalmaz, o yüzden onun için bu dünyada yaşamakla yaşamamanın bir anlamı kalmaz, onun için bu dünyada bazı şeyler anlam teşkil etmez. O sırra ermiştir çünkü o sırra erdiği için herkesin üzüldüğüne o güler, herkesin güldüğüne o ağlar. O yüzden de herkes ona deli der. O, insanın da hakikatine ermiştir. Eşya derken, insan da vardır. O, insanın da hakikatine erer, o, varlığın da hakikatine ermiştir. Bunlar kademe kademedir, bunlar perde perdedir, bunlar böyle hemen keletirden dökülür gibi dökülmez perde perdedir. Bunlar seyr-i sülükte yaşanır yavaş yavaştır, tedrici tedricidir. Eğer o kimse tekrar geri döndürülecekse, geri döndürecek olana tedrici tedrici yaşatırlar, geri döndürülemeyecek olana bir patlatırlar perdeyi “ene’l hak” der çıkar, asılır veyahut ta bir bakmışsın köprünün altında karton üzerine yatıyor. Köprünün altında kartonun üstünde yatar, yoldan geçenin adını soyadını sana söyler. Adam İstanbul’da denk gelir, “Filancaya selam söyle” der kalırsın, nereden tanıyor onu dersin, bu da öylesidir. O, insanlara bir şey öğretemez. Eşyanın hakikatine varmak derler buna ve sufi eşyanın hakikatine ulaşmak için uğraşmaz ama o ona verilir. İşte o zaman bu noktada bütün âlemi hologram olarak görebilir miyiz? El-cevap: Görebiliriz. Bu günkü fizikçiler bunun adına hologram diyor. Allah affetsin, şimdi kendimi koymak istemem orta yere, sufiler bunun adına hologram olarak koyamayabilirler, adını bilemeyiz biz ama herkesin canlı gördüğü insanlar birer suretten ibarettir, gördüğün bütün eşya birer suretten ibarettir. Bu şuna benzer: bazı filmlerde izlersiniz ya duvardan bir siluet çıkar böyle, öyle değil mi? Bir de onu maviye böyle değişik renklere boyarlar ya, bir siluet duvarda görünür böyle siluet gibi, işte bütün âlem bir siluet gibidir, hareket edenler dahi siluet halinde hareket eder. Bütün her şey o siluetin içerisinde, siluet siluetin içerisinde -ben öyle tarif edeyim, siz nasıl biliyorsanız öyle yapın- ve gördüğünüz her şey bir siluetten ibarettir. Sanki o siluetin bir canı yok bir ruhu yok ve o siluet sanki kendi idraki ile hareket etmiyor ve o siluetlerin üzerinde, siluetlerin bağlı olduğu böyle bir yağmur tanesi gibi, bir yağmurun inmesi gibi, bildiğiniz böyle hani çok sık sicim gibi yağmur derler ya böyle, hani yağmur ve çok sık yağar bazen öyle yağmurlar vardır öyle hiç sanki iki yağmur tanesinde bir aralık yokmuş gibi öyle hayal edin, iki yağmur tanesi hiç aralık yok, böyle bir yağmur tanesi kütle halinde aşağı iniyor,

devam ediyormuş gibi. İşte bu âlemi öyle de görebilirsiniz ve bütün her şey, bütün kütle, bütün âlem hayatınız, dedi. O zaman biz bu dünya hayatını uyanmakla geçirmekle mükellefiz. Uyanık geçireceğiz, uyanık. Uyanık geçirmek, o zaman bu dünyaya âşik olmamak, bu dünyayı sevmemekle mümkündür, uyanmak da o dur. O yüzden bu noktada rüyanın gerçeğe dönüşmesi benim açımdan bir tezat değildir, hoş Arabî de bu meseleyi zaten varlığın kendi içerisindeki boyutlarında bu meseleye parmak basar. Hayvanlar, evler, ağaçlar, güneş, dünya, bütün her şey ama bütün her şey siluet halindedir hatta daha ileri; kimin bu dünyada, kimin ötede olduğunu dahi fark edemezsin ilk etapta. Hani o bizim için dünyada olanlar sağ ya, dünyadan geçmiş Abdulkadir Geylani hazretleri bizim için ölü öyle değil mi, dünyadakiler de sağ Hacı Mehmet Kuyucu bizim için sağ, Abdulkadir Geylani hazretleri bizim için ölü, karıştırabilirsiniz orada. İlk etapta ölüleri sağ, dirileri ölü görürsünüz ve bir bakarsınız ki örnek; siz de ölüler safındasınız, kendinizi ölmüş olanların içinde görürsünüz. Onlar ölü ya. İşte onlar dediğim kim; Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem hazretleri, geçmiş peygamberler, sahabeler, pir efendiler, büyük veliler, evliyalar, hepsi de saf durmuşlar namazdalar, sizde namazdasınız orada, örnek. Cumayı kılıyordunuz filanca yerde, yok hayır cumaya orada değilmiş, örnek. Bir baktınız ki ölülerin içindesiniz, zannedersiniz ki ben öldüm. Aklınız normal dünya aklı gibi değildir çünkü. Dünya aklı gibi çalışmaz oradaki akıl, dünya aklı gibi çalışmış olsa farklı şey düşüneceksiniz o esnada zaten, düşünemezsiniz de tam ama ölülerle beraber saftasınız, ne zannedersiniz? Öldüm. Ölüsünüz. O esnada dersin ki “Ya bu ölülerin ne kadar parlak enerjileri var.” sonra uyandıktan sonra onu düşünürsünüz ve ya uyanmak dediğim kasıt, oradan geri dönünce

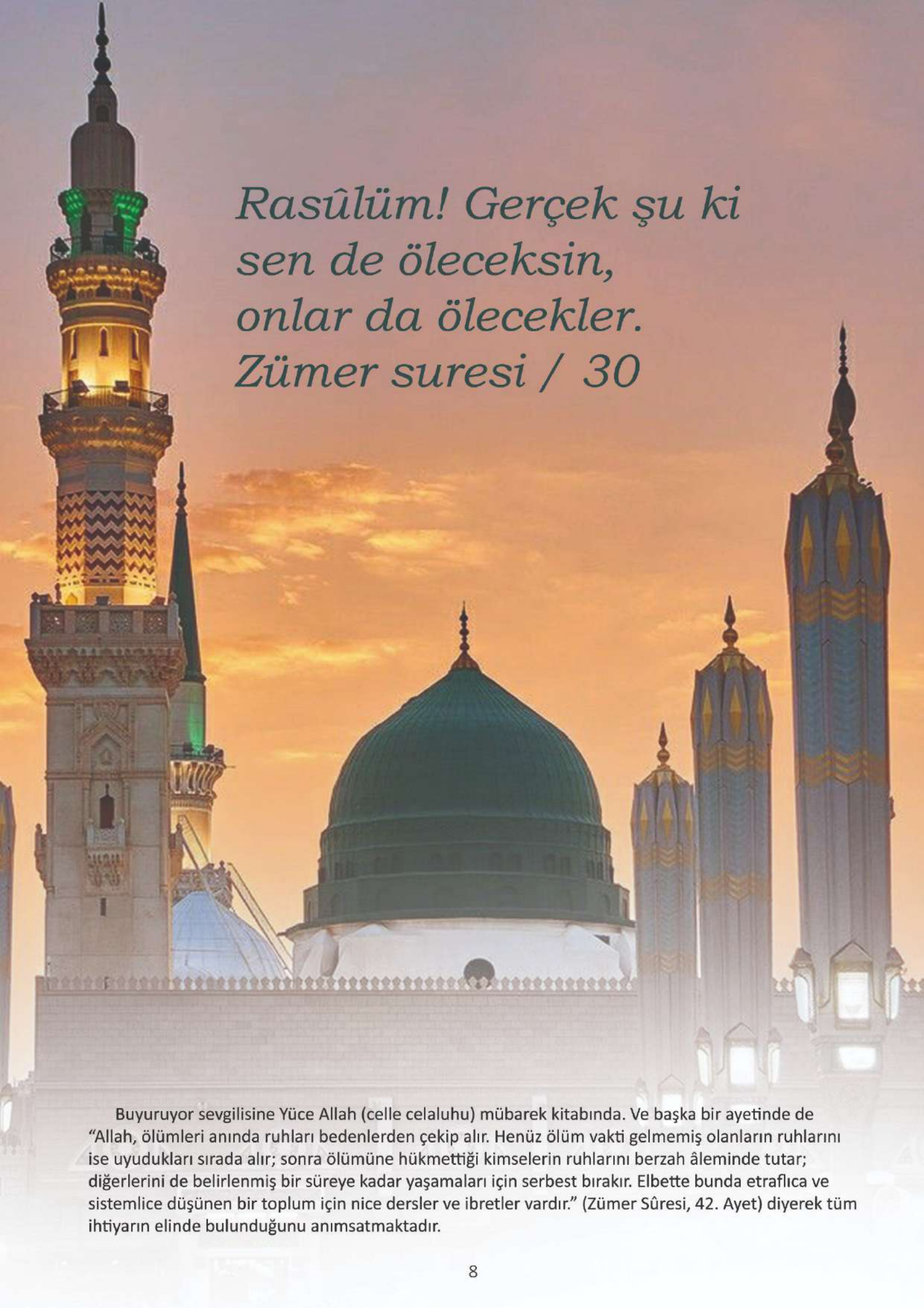

olur. Uyanmak o. Adına hologram yapı mı diyorlar bunun normalde hologram teorisinin ne olduğunu bilmiyorum ama hologram herhalde nasıl söyleyeyim ben hologramı şöyle anlıyorum veyahut da size aktarabileceğim şey bu, bende olan şey bu, olmayandan sorumlu değilim.

Bu Güldeste, Üstadımız Bayındırlı Hacı Mustafa Özbağ (Kaddesa'llâhü Sırrahü'l-Azîz) Efendi'nin 20 Eylül 2014 ve 6 Aralık 2014 tarihli sohbetlerinden derlenmiştir. Allah ondan razı olsun.

HAZIRLAYAN: LAMİA SEZGİ

*Rasûlüm! Gerçek şu ki
sen de öleceksin,
onlar da ölecekler.
Zümer suresi / 30*

Buyuruyor sevgilisine Yüce Allah (celle celaluhu) mübarek kitabında. Ve başka bir ayetinde de “Allah, ölümleri anında ruhları bedenlerden çekip alır. Henüz ölüm vakti gelmemiş olanların ruhlarını ise uyudukları sırada alır; sonra ölümüne hükmettiği kimselerin ruhlarını berzah âleminde tutar; diğerlerini de belirlenmiş bir süreye kadar yaşamaları için serbest bırakır. Elbette bunda etraflıca ve sistemlice düşünen bir toplum için nice dersler ve ibretler vardır.” (Zümer Sûresi, 42. Ayet) diyerek tüm ihtiyarın elinde bulunduğunu anımsatmaktadır.

Kur'an-ı Kerim'de ölüm bahsi sıkça geçmekte. Kimi zaman müjdeleyici, kimi zaman tehdit edici ya da uyarıcıdır. Mevzu Habib-i Kibriya (sallallahu aleyhi ve sellem) ise, Ashab-ı Güzin (radiyallahu anh) ise, Allah'ın dostları, o âşıklardan Mevlâna Celaleddin-i Rumi Hazretleriye elbette biz ölümü arzulamak, kavuşmak ve hür olmak veçhesiyle inceleyeceğiz.

Rahman (celle celaluhu) Nebi'sine (sallallahu aleyhi ve sellem) buyuruyor ki: "De ki, şüphesiz benim namazım, bütün ibadetlerim, hayatım ve ölümüm, Âlemlerin Rabbi Allah içindir." (En'âm / 162) ve Lokman Sûresi, 34'te "Hiç kimse yarın ne kazanacağını bilemez. Hiç kimse nerede öleceğini bilemez."

Bu ayet-i kerimeler bana Mevlâna Hazretlerinin "Sufi vaktin çocuğudur." sözünü anımsattı. Zaten Rasulullah da (sallallahu aleyhi ve sellem) "Ölüm gelip çatmadan evvel, şehvani ve nefساني hislerinizi terk etmek suretiyle bir nevi ölünüz." (el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, 2:29) buyurmuştur.

Hazreti Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) "Bir kimse Allah-u Teâlâ'ya kavuşmayı severse Allah-u Teâlâ da ona kavuşmayı sever." derken ölümü Hazreti Mevlâna'nın deyimiyle Şeb-i Arus (düğün gecesi) gibi tarif eder. Hatta "Ölümü anmak sadaka vermek gibi sevaptır." (Deylemi) diyerek ölüm olgusuna bambaşka bir boyut daha kazandırmaktadır.

Ebu Bekir Hazretleri de (radiyallahu anh) "Ölümü özüne sevdik, nasıl olsa gelecek." buyurur. Hazreti Ali (radiyallahu anh) ise içinde bulunduğumuz hali, bizi kuşatan gerçeği şöyle dile getirir: "Dünya bir sona doğru başını alıp gitmekte, ahiret ise koşarak bize doğru gelmektedir. İnsanlar arasında dünyanın da ahiretin de isteklileri vardır. Siz ahireti istemeye bakın. Günü gün etmeyin. Bugün hesap günü değil, iş günüdür. Ama yarın artık iş yok, yalnız hesap vardır." (Buhârî, Rikâk 5)

Bayezid-i Bistami Hazretleri de ölümü "Her kalbin çarpıntısı, kendi ecelinin ayak sesidir." şeklinde ifade etmiştir. Mevlâna Hazretleri, "Herkes ölümden ürker, korkar. Sufiler, ona bıyık altından gülmektedir." buyurmuştur. Pirim Mustafa ÖZBAĞ Efendi de (Kaddesa'llahü sırrahül aziz) sohbetinde buyuruyor ki: "Ölmeden önce ölünüz sırrını yaşaman gerekir ki o zaman sen yeniden hayat bulasın. Âşıkların hayatı ölümdür. Sen nefsinle mücadele edip o ölmeden önce ölmek sırrını yaşaman gerekir ki o zaman sen yeniden hayat bulasın. Nefsini deccaliyetten, nefsanıyetten kurtarırsın işte o zaman ölümü tadar ve yeniden diriliş olursun."

Velhasıl son kelamı Pirim Hazreti Mevlâna'nın beyitlerine bırakarak Allah'a emanet olun diyorum:

"Canı sen aldıktan sonra ölüm şeker gibidir, seninle olduktan sonra ölmek tatlı candan da tatlıdır bize...
Can vermek candır, cana ulaşmaktır; madenden niçin kaçayım? Altın madenidir ölüm...
Allah seni çağırdı mı, kendi yanına çekti mi gitmek, cennet gibidir; ölmekse kevsere benzer.
Ölüm bir aynadır, güzelliğin oraya vurur, orada görünür.
İnanç sahibiysen, tatlıysan ölümün de emniyet, hoşluktur; kâfirsen, acıysan ölüm de acıdır, kötüdür sana.
Yusuf'san, güzelsen aynan da güzeldir; çirkinsen ölüm de çaresiz çirkinliğini gösterir sana!"
(Dîvân, c. I, s. 309, b. 2854, b. 2859, b. 2862-2864.)

Gülşah HALİS

YAŞAM SÜRESİ VE ÖLÜM ¹

Allah var ettiği her şeyi bir düzen içinde sergilemiş... Yedi göğü birbiriyle tam bir uygunluk içinde yaratan O'dur. Rahmanın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görebiliyor musun? Sonra gözünü tekrar tekrar çevir de bak, (kusur arayan) göz aradığını bulamadan bitkin olarak sana dönecektir.² Bu kusursuz yaratılışın içinde, Rabbimizin katışık bir nutfeden³ yarattığı, adına da "insan"⁴ dediği bir eseri de yer almakta.

Ve insana verdiği değeri Kur'an-ı Kerim'de çok açık ifade etmiş. Ayete yemin ile başlanır ve âdemoğluna şan, şeref ve nimetler verdiğini, onları karada ve denizde taşıdığını, âdemoğluna güzel güzel rızıklar verdiğini ve onları yarattıklarının çoğundan üstün kıldığını⁵ buyururken başka ayetlerde ise insanın Rabbine karşı pek nankör olduğundan, buna kendisinin de şahitlik ettiğinden ve insanoğlunun aşırı derecede mal sevgisine kapıldığından bahseder.⁶ Bir tarafta Allah'ın (celle celaluhu) insana verdiği değer, diğer tarafta ise insanın değer verdikleri...

-
- 1.En'âm Suresi, Ayet 2
 - 2.Mülk Suresi, Ayet 3-4
 - 3.İnsan Suresi, Ayet 2
 - 4.İnsan Suresi, Ayet 1
 - 5.İsra Suresi, Ayet 70
 - 6.Âdiyat Suresi, Ayet 6-7-8

İnsanoğlunu bir tek nefisten (Hz. Âdem) ve ondan da eşini (Hz.Havvâ) yarattığını, ikisinden birçok erkek ve kadın (meydana getirip) yayarak nesli çoğalttığını ifade edip büyüklüğünü sergilerken kendisi adına birbirimizden dilekte bulunduğumuz Allah'a karşı gelmekten ve akrabalık bağlarını koparmaktan sakınmamızı ve "Allah'ın, üzerimizde bir gözetleyici olduğunun" üzerinde özellikle durur.⁷ Çünkü her insan için bir yaşama süresi ve bir ölüm vakti belirlenmiştir.⁸ Ve gün olur; o şanlı, şerefli, nimetlerle dolu ömür ⁹biter... Allah, ölüm vakitleri geldiğinde insanları vefat ettirir, ölmeyenleri de uykularında ölmüş gibi yapar. Ölümüne hükmettiklerini tutar, diğerlerini ise belli bir süreye kadar (hayata) salar.¹⁰ Bunun üzerine de iyice düşünmemiz ve dersler almamız emredilmiştir.¹¹ Hayat gibi ölüm de bizler için ibret doludur ve biz:

Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına iman ederiz,
Hz. Muhammed'in (sallallahu aleyhi ve sellem) Allah'ın hak ile gönderdiği peygamber olduğuna iman ederiz,
Ölüme iman ederiz,
Ölümden sonra dirilmeye iman ederiz,
Kadere iman ederiz.¹²

İmanımız Rabbimize karşı hüsn-ü zan üzeredir. Yeter ki O'nu (celle celaluhu) haram kıldıklarını yapmayı kendimize hak görmeyelim.

Allah insana ruh üfleyerek hayat verdikten sonra ömür biter ve ruhu geri alırken yaşanacak olan hâli, Peygamber Efendimiz (Sallallahu aleyhi ve sellem) bize en ince ayrıntısıyla anlatır:

"Mümin can çekişirken, rahmet melekleri beyaz bir ipekle gelip, 'Haydi sen Allah'tan, Allah da senden hoşnut olarak doğru Allah'ın rahmetine ve reyhanına, öfkeli olmayan Rabb'e doğru çıkıp gidiver.' Bunun üzerine (ruh) misk gibi güzel bir koku saçarak çıkar hatta melekler onu birbirlerine verirler. Gök kapılarına el üstünde getirirler ve derler ki: 'Yerden size gelen bu koku ne kadar iç açıcı ve ferahlatıcı!' Sonra onu mümin ruhların yanına götürürler. Sizden birinizin gurbette olan yakınına kavuştuğu zaman duyduğu sevinci duyarlar. Yanıma gelip (ruhlar) sorarlar: 'Filan ne yaptı, filan ne âlemde?' (Başka ruhlar) cevap verirler: 'Bırakın onu o dünya zevkine dalmıştı.' Bunun üzerine gelen ruh: 'O öldü, size hâlâ gelmedi mi?' der. 'Öyleyse o, hâviye cehennemine götürüldü' derler. Kâfir can çekişirken ise azap melekleri elde bir kamçı ile gelirler ve derler ki: 'Haydi sen Rabbine karşı öfkeli, Rabbin de sana karşı öfkeli olarak, Allah'ın azabına doğru çıkıver.' O da leş kokusundan daha kötü bir koku içinde Allah'ın azabına doğru çıkar. Nihayet yeryüzünün kapısına iletirler, 'Ne kötü bir koku!' diyerek onu kâfirlerin ruhlarının bulunduğu yere götürürler."¹³

Her insanı bekleyen akıbet nettir: Kıyamet gününde herkes, dünyada hayır ve kötülükten yaptığı şeyi hazır bulacaktır¹⁴. Ama iman edenleri hem dünyada hem ahirette sabit bir söz olan şahadet kelimesi ise tevhide bağlı kılar.¹⁵

Üstat Mustafa Özbağ Efendi'nin ifadesi ile, "Allah sizden samimi olmanızı ister, yol aslında çok kolay, sadece samimiyet, samimiyet!" Selâm ile...

Aynur ŞEKEROĞLU

7.Nisâ Suresi, Ayet 1

8.En'am Suresi, Ayet 2

9.İsrâ Suresi, Ayet 70

10.Zümer Suresi, Ayet 42

11.Zümer Suresi, Ayet 42

12.Tirmizi/Rudanî, Cilt 1

13.Nesâî /2394/Rudanî

14.Al-i İmran Suresi, Ayet 30

15.İbrahim Suresi, Ayet 27

ÖLMEDEN ÖNCE ÖLENLER VE ONLARI ÖLDÜRMEK İSTEYENLER

Tarih boyunca Allah'a dost olanlar ölmeden önce ölme yolunda olmuşlardır. Bir kesim de onlara zulmetmiş, onların canına kastetmiştir. Birçoğu iftiralara maruz kalmış, hapsedilmiş, kimisi sürgün edilmiş... Hepsini bilebilmem, bildiklerimin tamamını bu yazıya dökülebilmem mümkün değildir. Onları anlamayı, hakkıyla sevmeyi Allah bize nasip eylesin. *"İnsanlar içinde en ağır imtihana çekilenler peygamberlerdir. Sonra sırasıyla (rütbeleri) onları takip edenler, sonra onları takip edenlerdir. Kişi dinine göre müptela kılınır (imtihana çekilir). Eğer dininde salabetli ise imtihanı (göreceği bela ve musibet) ağır olur. Eğer dininde gevşek ise o oranda imtihan edilir. Bela o kimseyi devamlı takip eder. Nihayet onu bırakıncaya kadar. Böylece kul, yeryüzünde hatası olmadığı halde yürür."*¹

Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) hazretleri buyurdu: *"İşittiği bir sözün eziyetine karşı, Allah Teâlâ'dan daha çok sabreden hiçbir kimse yoktur. Zira müşrikler ona çocuk nispet ediyorlar da o yine onlara âfiyet ve rızık vermeye devam ediyor."*²

Abdullah b. Muzaffer'den (radiyallahu anh) rivayete göre o şöyle demiştir: *"Bir adam, Resulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) 'Ey Allah'ın Resülü! Ben seni gerçekten seviyorum.' dedi. Resulullah, 'O söylediğin söze dikkat et.' buyurdu. Adam tekrar 'Ben seni gerçekten seviyorum.' deyince Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem), 'Söylediğin söze iyi dikkat et, ciddi misin?' buyurdu. Adam da 'Vallahi seni gerçekten seviyorum.' diyerek üçüncü sefer aynı sözü tekrar etti. Bunun üzerine Resulullah şöyle buyurdu: 'Eğer beni seviyorsan fakirliğe karşı bir kalkan hazırla. Çünkü fakirliğin beni seven kimseye gelmesi, selin durak yerine akması gibi hızlıdır.'*³

***"Ebu Cehil'in yoksa Muhammedî değildir,
Deccalistler seninle uğraşmıyorsa Mehdiyetten uzaksındır,
Bela, musibet, sıkıntı, hastalık yoksa başında müminlikten uzaksındır,
Yezidiler seni seviyorsa Hüseyinî Değilsindir,
Var şimdi kendini düşün 'Ben neyim?' diye..."
(Üstat Mustafa ÖZBAĞ)***

● **İnsanların ışığı, yol göstericisi, âlemlere rahmet Resulallah (sallallahu aleyhi ve sellem) hazretleri;**

Annesi, babası, dedesi, amcası, evlatları, torunları vefat etmiş. Amcalarının bir kısmı başta olmak üzere Mekke'nin ileri gelenleri zulmetmiş, namaz kılarken sırtına deve işkembesi koyacak kadar ileri gidilmiş, yollarına dikenler pislikler dökülmüş, boykot yıllarında aç bırakılmış, öldürülmek istendiğinde Hz. Ali yatağına yatmış, güvercin yuva yapmış, örümcek ağ örmüş, Taif'te taşlanmış, verilen ahitten geri dönülüp Hâc yapması engellenmiş, dişi kırılmış, üstüne ordularla gelinmiş, zehirli bir etle zehirlenmiş güzel Peygamberim. Annesinin mezarından kemiklerini çıkarmakla tehdit edilmiş, eşine iftira atılmış, ganimeti adaletli dağıtmıyor diye ithamda bulunulmuş. O bize sabır örneği, o bizim yol aydınlığımız, o bizim canımız, cananımız... Üstteki hadis-i şerifte denildiği gibi: İmtihanın büyüğü peygamberlere...

Urve bin Zübeyr (radiyallahu anh) anlatıyor:

"Abdullah bin Amr bin Âs'a:

–Müşriklerin Resulallah Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) yaptığı eziyetlerin en şiddetlisini bana haber verebilir misin? diye sordum. Şunları anlattı:

–Resulallah Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Kâbe'nin avlusunda namaz kılarken, Ukbe bin Ebî Muayt geldi, Resulallah Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) omzundan tutarak elbisesini boynuna dolayıp şiddetle sıkarak Allah Resul'ünü boğmaya çalıştı. O esnada Ebubekir (radiyallahu anh) gelerek omzundan tutup onu Resulallah Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) başından defetti ve:

–Bir kişiyi, 'Rabbim Allah'tır!' dediği için öldürecek misiniz? Halbuki o, Rabbinizden size apaçık mucizeler ve deliller getirmiştir! (Mü'min Suresi, 28. Ayet-i Kerime) dedi." 4

● **Cennetin delikanlıları, Fatıma'nın kuzuları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin Efendilerimiz;**

Hz. Hasan Efendimiz ona gönderilen cariye tarafından zehirlenmiştir. Vefatından sonra onu yıkamak isteyenler sırtındaki nasırları görünce ne olduğuna anlam verememişler, yardımcısı geceleri Medine'nin arka sokaklarında erzak dağıttığını söylemiştir. Cenazesine Medine'nin uzak yerlerindeki fukaralar akın akın gelmiştir. Allah ondan razı olsun.

Hz. Hüseyin Efendimiz, Irak'a çağırılmış. O dönem birçok sahabe efendimiz olabilecek musibetleri düşünerek gitmemesini söylese de hak yolundan dönmemiş. Bilerek çölün en susuz yerinde Hz. Hüseyin Efendimiz, evlatları, kardeşleri, kadınlar, susuz bırakılmış, çocuklar öldürülmüş, çadırları basılmış, kalanlar esir olarak Şam'a getirilmiş. Hz. Hüseyin Efendimiz'in mübarek başı kesilmiş ve mecliste mübarek dudaklarıyla oynanmıştır. Ehlibeyt'in kadınları köle olarak satılmıştır. Yüreğimizin en derin yerinde cennet efendilerinin hüznü yatmakta.

Sana suyu çok gören bana kor ateş basıyor
Senin dudaklarına değen o el, benim ciğerimi deşiyor
"Oğlumu ve gözümün bebeğini bırak!" nidası yanaklarımı ıslatıyor
Sizi seviyorum ya Hasan'ım ya Hüseyin'im.

O zehir parmak uçlarımı uyuşturdu gece yarıları
O et benim de dilimi şişirdi
Yollara revan olurken "Gitme!" cümlesi bir de bu ağızdan çıktı
Sizin yolunuzdayım ya Hasan'ım ya Hüseyin'im.

●Hallacı Mansur

Mansur şarabını içenleri dar ağacına çekerler...

Hallâc-ı Mansûr'un öldürülme sebebi hakkında Abbasilere karşı ayaklanmış olan Karmatîler'le gizlice mektuplaştığı, "Enelhak" sözüyle uluhiyet iddiasında bulunduğu, haccın farzîyetini inkâr edip yeni bir hac anlayışı ortaya koyduğu şeklinde çeşitli iddialar ileri sürülmüştür. Ancak idamın esas sebebinin bu tür iddialar olmadığı anlaşılmaktadır. Nitekim III. (IX.) yüzyılda yaşamış olan ve Hallâc'inkine benzer sathîye türü sözleriyle tanınan Bâyezîd-i Bistâmî gibi sufilere dokunulmamış olması bunu gösterir. ⁵

● Seyyid Nesimi

*"Gerçi bugün Nesîmîyim Hâşîmîyim Kureyşîyim
Bundan uludur ayetim ayet ü şana sığmazam"*

Seyyid, Azerbaycan Türkü, mutasavvıf, şair Nesimi... Kabul görmeyerek birçok şehir değiştirdi. En son Halep'te bir müddet kaldı. Halep uleması onun uluhiyet iddia ettiğini, görüşlerinin İslâm'a aykırı olduğunu ileri sürerek öldürülmesi için fetva verdi. Derisi yüzülerek idam edildi. O dönemin müftüsü "Onun kanının değdiği yer kesilecektir." diye fetva verdi. Kendi parmağına kanı değince, fetvasını değiştirdi. Bunun üzerine Nesimi;

*"Zahidin bir parmağın kessen dönüp Hak'tan kaçır
Gör bu miskin âşıkı ser-pâ soyarlar ağlamaz" der.*

●Niyazi Misri

*Pervane gibi ateşe daim can atarsın
Evvelde bu 'aşk oduna sen yâne mi geldin
Yağmur gibi yağarsa belâ sen baş açarsın
Can vermeğe dost yoluna kurbane mi geldin ⁶*

Niyazi Misri Hazretleri de birçok kez sürgün edilmiştir. O da hapse atılmıştır. Veli zatların büyüklük turnusolü oldu benim için: Hapşe atılmak.

●İmam-ı Azam Ebu Hanîfe Hazretleri

Fıkhın babası, İmamların Azamı... Ebû Hanîfe'nin Ehlibeyt'e karşı kalbî yakınlık ve bağlılık duyduğu ve Hz. Ali evlâdını sevdiği kesindir. Bu sebeple Emevîler'in Ehlibeyt'e karşı tutumu sertleşince Ebû Hanîfe onları açıkça tenkit etmekten çekinmemiştir. Ebû Hanîfe'ye Kûfe kadılığı veya beytülmal eminliği teklif edilmiş, her türlü baskıya rağmen kabul etmeyince de hapsedilmiş ve dövülmüştür. 130 (747-48) yılında cereyan eden bu olayda Ebû Hanîfe'nin durumunun ağırlaştığı, sağlığının kötüye gittiği görülünce valiye haber verilmiş, vali de arkadaşlarıyla istişare etmesi için Ebû Hanîfe'ye zaman tanıyarak onu hapisten çıkarmıştır. Bunun üzerine Ebû Hanîfe Mekke'ye gitmiş ve hilâfet Abbasilere intikal edinceye kadar orada kalmıştır. Kendisine Abbasilerden de Bağdat kadılığı teklifi gelmiştir. Kadılığı kabul etmemiş, bunun sonucu olarak Bağdat'ta hapse atılmış, işkence edilmiş ve dövülmüştür. Ebû Hanîfe 150 yılının Şâban ayında (Eylül 767) Bağdat'ta vefat etti. Zehirlenerek öldürüldüğü ve hapisten cenazesinin çıktığı da söylenir. (İA, IV, 25) ⁷

●İmam Serahsi

İmam Serahsi önemli Hanefî âlimlerinden birisidir. Hicri 466-480 yılları arasında bir kuyuda hapsedilmiştir. Hapis halindeyken kuyunun başına gelen talebelerine ders vermiş, talebeleri de 31 ciltlik Mebsut'u hocalarından dinleyerek yazmışlardır. O dönem için bazı tarihçilerin söyledikleri şöyledir:

"Batı Karahanlı Devleti'nde dindar fakihlerden bazılarını idam ettirmiş olan hükümetle ulema arasında bir gerginlik gözlenmektedir; bu gerilimin sebeplerinden biri hükümetin haksız vergileri iken bir diğeri Sünnî çizginin dışına çıkılması şeklindeki suçlamalardır. (Barthold, s. 332-338)"⁸

●Bilal Nadir Hazretleri ve Çorumlu Hacı Mustafa Efendi Hazretlerini

"Çorumlu Hacı Mustafa Efendi Hazretlerinin kısacık hayatını Şeyh Efendi'den (Abdullah Gürbüz Efendi) dinlediğimde; yani sırtında elbise alıp köy köy dolaşip, elbise satıyormuş gibi insanları zikre davet edip ders veren kimse. Sebep? Normalde malum baskılar. Ondan önceki şeyhi Bilal Nadir Hazretleri idamdan yargılanmış. İrticadan idamdan yargılanıyor. Sonra hiçbir delil bulamadıkları için beraat ettiriyorlar, salıyorlar kendisini. İdamdan yargılanıyor irticai faaliyetten... Ben yeni derviş olduğumda Şeyh Efendi Hazretlerinin mahkemesi devam ediyordu. 12 Eylül'de, sıkıyönetimde Tire'de şeftali bahçesinde zikrullah esnasında basılıyorlar. Basılınca jandarma bunların hepsini de alıp götürüyor. Hepsini de atıyor nezarete. 3-4 gün nezarete -hepsini de ama- nezarete tutuyorlar. Sonra mahkemeye çıkarıyorlar, mahkemeye çıkardıktan sonra mahkeme tutuklu yargılanmalarını kabul etmiyor, serbest bırakıyor. Çorumlu Hacı Mustafa Efendi ölünceye kadar mahkemeye gelip gidiyor Tire'ye. O vefat ettikten sonra Şeyh Efendi gidip geliyordu Tire'ye mahkemeye. Ben yeni dervişken mahkemesi devam ediyordu. Sonra zaman aşımına uğradı."⁹

O dönem Çorumlu Hacı Mustafa Efendi'ye zulmeden yüzbaşı sonrasında belini doğrultamamış, gelip helallik istemişse de artık amme davası olmuştur. Allah veli kulunun intikamını alır.

●Hz. Mevlana Celaleddin-i Rumi

Pirim, ölümünü "düğün günü" diye adlandıran büyüğüm, Divan'ını dinlerken "Bu nasıl aşktır Ya Rabbi!" dediğim... Türlü iftiralara maruz kalmış hatta aynı iftiralar halen devam etmektedir. Bir Mürşid-i Kâmil nasıl sevilir diye bilmeyenler her dönemde mevcuttur. Şems-i Tebrizi Hazretleri geldiğinde de bugün de ikisinin arasındaki o sevgiyi anlamayan binler vardır. Moğollar üzerinden, din üzerinden, namusu üzerinden dahi iftiraya uğramıştır.

"O örtünün ışığı bile âlemi yakıp yandırıyor, Ya Rabbi, o padişah yüzünü açarsa hal nice olur? Aşk, bana uğradı, geçti, ben ardına düştüm, koşmaya başladım; derken geri döndü de kartal gibi saldırdı, beni bir lokma etti de yutuverdi. O beni yutunca zamaneden vazgeçtim, tatlı mı tatlı bir denize daldım, azaptan da kurtuldum, elemden de. Bela lokmalarını yiyip sindirmeyen, bu şarabın lezzetini tatmamış kişidir. Ona güvenirler de peygamberler, bu güvenle belaları şerbet gibi içerler; çünkü su, hiçbir vakit ateşten korkmaz."¹⁰

"Belalarla dopdolu bir yol; fakat kılavuzumuz aşk, bu yolda nasıl gideceğimizi öğretiyor, belletiyor bize. Padişahın lütuf, kerem gölgesi korur bizi; korur amma gene de kervanla yol almamız daha iyi. Yanıklarla dolu bir dama yağın yağmura benziyoruz, yanıklardan kaçalım, oluğa varalım."¹¹

•Üstadım Hacı Mustafa Özbağ Hazretleri

28 Şubat öncesi, 28 Şubat Dönemi, 28 Şubat sonrası bütün bir sufilik yolunda ondan dinleyebilip anlayabildiğimiz kadarıyla, kendisinin "sıkıntı" olarak adlandırmadığı çok zorluklarla karşılaşmış. İlk zikir yaptıkları zamanlarda polisler birçok kez baskın düzenlemiş. Harama haram dedikçe haramzadeler düşmanlık beslemiş. Diğer aşıklara da benzer bir iftira atılmış: Allahlık iddiası. Adına sahte fatura düzenlenmiş, türlü iftiralar devam etmekte...

"Sufiliği tamamıyla rahmet, bereket, lütf, ikram, ihsan olarak gör. Onu böyle bir hediye lütf olarak gör. Ve onu kaybetmemeye çalış. Onu ağırlık, yük, sıkıntı, çile olarak görürsen kaybedersin." demişti. Son yıllarda Karabaş-ı Veli Tekkesi hukuksuzca Tasavvuf Vakfından alınmış, el altından başka bir vakfa kiralanmış, Üstadım Mustafa Özbağ davayı Danıştay'a kadar getirmiş, kazanmış. Yine de kanunsuz bir gizli el yüzünden Tekke onlarda kalmıştır. Bir kap aşure dağıtılmak istendiğinde 500 polis gelmiş, türlü bahanelerle aşure, Şeb-i Arus programları iptal ettirilmiştir.

*"Bugün devlet sizin, yarın mahşer bizim,
Bugün şöhret sizin, mahşerde taht bizim,
Bugün dünya sizin, yarın ahiret bizim,
Bugün zulüm sizin, ahirette intikam bizim.
Mustafa sen çileni çek, bakma kayıp gidene,
Erinme dik dur sar gayret kuşağını beline,
Zalimin zulmüne karşı koy canını önüne,
Hüseyni isen yürü asla boyun eğme Yezid'e...
Ey zalimler, şeytana tapanlar,
Heva ve heveslerini ilah edinen,
Merhametsiz, sevgisiz, aşksız zavallılar,
Sizi iyi tanırız biz, ta Kabilden beri,
Habil'i şehit eden sizin soyunuzdu,
Hud'a, Nuh'a eziyet eden sizin soyunuzdu,
İbrahim'i ateşe atan sizin soyunuzdu,
Zekeriya'yı testere ile biçen sizdiniz,
Salih'e, Lut'a zulmeden sizdiniz,
Yusuf'u kuyuya atan sizdiniz,
Mustafa'ya (sallallahu aleyhi ve sellem) siz zulmettiniz,
Ömer'i Osman'ı siz şehit ettiniz,
Ali'ye kılıç çeken, şehit eden sizdiniz,
Hasan'ı zehirleyen sizdiniz,
Hüseyin'i oklara boğup kılıçlayan sizdiniz,
Yetmedi başını kesip çuvala koyan sizdiniz,*

*Ehlibeyt'i kılıçtan geçiren sizdiniz,
Ehlibeyt'in kadınlarını köle olarak satan da sizdiniz,
Ehlibeyt'in kızlarını cariye yapan da sizdiniz,
Doymadınız Mekke'yi Medine'yi kana buladınız,
Hallac'ın elini ayağını çaprazlama kesen sizsiniz,
Doymayıp taşlatıp, asan, cesedini yakan sizsiniz,
Nesimi'nin derisini yüzüp meydanlara süren sizsiniz,
Meydanlara sehpalar kurup sorgusuz asan sizsiniz,
Astıklarınızı mezarlardan çıkarıp yeniden asan sizsiniz,
Tekkeleri kapatan, camileri satan, kabirleri tekmeleyen sizsiniz,
Kuran'ı, sünneti, şeriatını, dilini yasaklayan sizsiniz,
Dine dindarlara düşman olup, onları avlayan sizsiniz,
Şimdi sıra bizde, akbabalar gibi üşüşün üstümüze,
Dilediğiniz iftirayı atın, şerefimize namusumuza laf edin,
Ciğerimizi parçalayın etlerimizi lime lime edin,
Doymazsınız, kadehlerinizi kanımızla doldurun,
Hind'in çocukları ciğerimizi çiğ çiğ parçalayın yiyin,
Utbe'nin, Şeybe'nin soyu, intikamınızı misliyle alın,
Ebu Cehil'in yoldaşları, şeytanın dostları acımasızca zulmedin,
Hayat denilen hayel biter, nefesler gider, diller susar,
Mizan kurulur, defterler sunulur, hesaplar görülür,
Cennet süslenir, cehennem azdırılır,
O gün söz sahibimin olur..."*

Üstad Mustafa ÖZBAĞ

Müminler için ümitsizlik yoktur.

Hüsnanur TÜRE

¹ (Râmûzu'l-Ehâdis, Ahmed b. Hanbel, Buhârî, Tirmizî, İbn-i Hıbbân)

² (Buhârî, Edeb, 71)

³ (Tirmizî, Züh'd, 36)

⁴ (Buhârî, Tefsir, 40/1; Ashâbu'n-Nebi, 5; Menâkıbu'l-Ensâr, 29)

⁵ <https://islamansiklopedisi.org.tr/hallac-i-mansur>

⁶ Niyazi Mısri (k.s)

⁷ <https://islamansiklopedisi.org.tr/ebu-hanife>

⁸ <https://islamansiklopedisi.org.tr/serahsi-semsuleimme>

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=LGshrBjTIMs/>

¹⁰ Bilal Nadir hazretlerinin ve Çorumlu Hacı Mustafa Efendi hazretlerinin yargılanmaları 10.11.22/ Üstad Mustafa ÖZBAĞ

¹¹ Gölpinarlı A., Divan-ı Kebir, Mevlâna Celaleddin-i Rumi, 2430. Beyit

¹² Gölpinarlı A., Divan-ı Kebir, Mevlâna Celaleddin-i Rumi, 3260. Beyit

SONSUZLUĞA YOLCULUK

“Her canlı ölümü tadacaktır.”¹

Ölüm kelimesi boğazımızda düğüm gibi kalsa da vuslata açılan bir penceredir nihayetinde. Aldığımız her nefes tıpkı kum saatinden damlayan kum gibi bizi sevgiliye yaklaşıyor. Vakit geçiyor ve ölüm geliyor...

En sevdiklerimizi de ebedî hayata uğurladık, geride kalanlara umut veren tek şey ise kavuşmaların ebedî âlemde olması. Âşığın maşuk ile buluşması, yaratan Allah'a (celle celaluhu) vuslat olma hayali.

Sevgili Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) hadis-i şerifinde buyuruyor ki: “Her kim Allah’a (celle celaluhu) kavuşmayı dilerse Allah da (celle celaluhu) ona kavuşmayı diler ve her kim Allah’a (celle celaluhu) kavuşmayı hoş görmezse Allah da (celle celaluhu) ona kavuşmayı hoş görmez.”² Bizler bu kavuşmayı en güzel şekilde yaşamak için bizi yaratan Allah’a (celle celaluhu) yaklaştıracak ameller ile onun huzuruna gitmeliyiz. Hz. Mevlânâ’nın ölümüne “Düğün Gecesi/Şeb-i Arus” denilmesinden de anlaşıldığı gibi âşıkların ölümleri onlara düğün, bayram olmuştur.

Hazreti Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, “Biz değeri de bulduk kan diyetini de. Ve o yüzden can vermeye koştuk. Ey âşık! Âşıkların hayatı ölümdür. Gönlü gönül vermeden başka bir suretle bulamazsın.”³ diyerek bizleri ötelere ötesine kavuşma arzusunu dile getiriyor. Ümmet olarak bu şekilde ölümü isteyecek ameller yaşamak hepimize nasip olsun. Ölmeden önce ölmeyi, nefis mücadelesini galip gelmeyi bizlere de yaşatsın inşallah.

Yazımı kıymetli Üstadımız Mustafa Özbağ Hazretleri’nin sözüyle noktalamak istiyorum:

“Ölüm gel öp alınımdan, ötelere papatyalar açmış, bülbüller gül dalında şakımada, hadi gel öp alınımdan.”⁴

Derya BAŞDAĞ

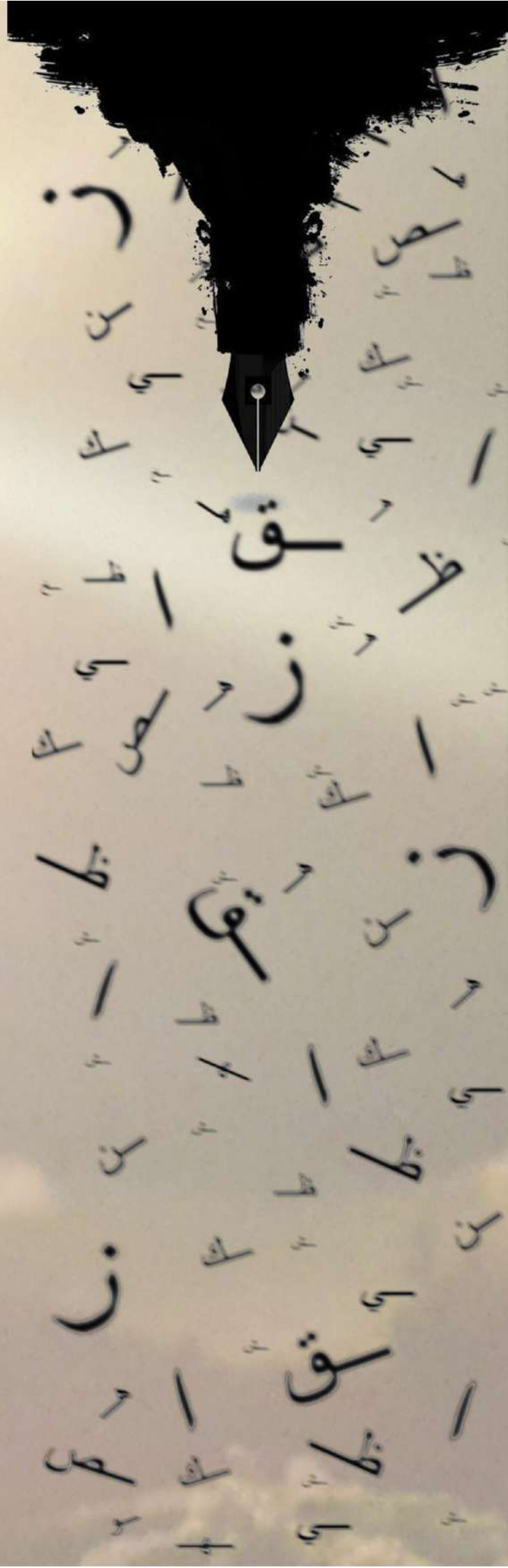
KAYNAKÇA

1. Enbiyâ Suresi 35. Ayet-i Kerime
2. Hadis-i Şerif (Müslim, Zikir 14-17. Ayrıca bk. Buhârî, Rikak 41; Tirmizî, Cenâiz 67, Zühd 6; Nesâî, Cenâiz 10; İbni Mâce, Zühd 31)
3. Hz. Mevlânâ, Mesnevî (1750-1751. Beyit)
4. <https://twitter.com/mozbag/status/985921771584016385?t=DIEwTA1XTPU7ojmf-MlcxQ&s=19>

Harflerin Ölümlü

Dağıldı harf, kaldı sükût
Yoktu vücut baki olan aşk iken
Sınırlardan sıyrılınca bedenler
Kaldı aşk silindi tüm suretler
Melekler susarken kalp çığlığında
kopan vaveyladan bihaber
Söndü yıldızlar döküldü arş
Ey yalnızlığında gülümseyip aşk
ile sükutun arşınlarında savrulan
yürek
Bitir artık bitmeyen aşkın sıra sıra
devrilen nemelerini

Sıyrılsın kelimelerden azad olan
sessizliğin sırrında saklanan
harfler
Söylesin hiç söylenmeyen
cümlelerden sızan yankıların
çığlığını maşuklar
Aşığın gönlünde çoğalan
susmaların nefesi
Yaksın yayılırken kimsesiz
namelerin sözsüz kırıntılarından
avare fısıltılar
Sönsün gece artık demeye
sığmayan yangınlar çoğalırken
kiyamda

ÖLMEDEN ÖNCE ÖLÜNÜZ

Allah, hanginizin daha iyi davranış sahibi olduğunu denemek için ölümü ve hayatı yarattı.
(Mülk Suresi 67/2. Ayet-i Kerime)

Herkesin ölümü kendi rengindedir. Düşmana karşı düşmandır ölüm, dosta karşı dost.
(Mesnevî, Cilt 3, Beyit, 3439)

Tövbesiz ömür, baştan başa can çekişmedir. İnsanı yaşayan ölü haline getiren ölüm ise Allah Teâlâ'dan gafil olmaktır. Hak'la birlikte olunca ölümden ömür de hoştur. Fakat ilahî rahmete kavuşmadıktan sonra âb-ı hayat bile ateştir. (Mesnevî, Cilt 5, Beyit 770, 771.)

Peygamber Efendimiz Hz. Muhammet Mustafa'nın (sallallahu aleyhi ve sellem) "Ölmeden önce ölü." hadis-i şerifinin tefsirini Pir Efendimiz Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî Hazretleri Mesnevî'sinde şöyle şerh etmiştir:

"Dirilik istersen dostum, ölmeden önce öl. İdris böyle ölümler öldü de bizce cennetlik oldu. Bir haylidir can çekiştin, ama hâlâ perde arkasındasın. Çünkü bir türlü ölemedin, hâlbuki ölüm asıldı. Ölmedikçe can çekişmen sona ermez. Merdiven tamamlanmadıkça dama çıkamazsın. Yüz ayak merdivenin iki basamağı noksan olsa dama çıkmak isteyen çıkamaz, dama namahrem kesilir. Yüz kulaç ipin bir kulacı eksik olsa kovaya kuyu suyunun dolmasına imkân yoktur.

Bu gemi, yükünden artık olan son batmanı da yüklemese batmaz beyim.
Son yüklenen yükü asıl bil, ne iş yaparsa o yapar. Vesvese ve azgınlık gemisini o batırır.
Akıl gemisi battı mı insan, bu gök kubbeye güneş kesilir.

Ölmediğin için can çekişmen uzadı. Ey Tıraz mumu, sabahleyin sön, öl. Yıldızlarımız gizlenmedikçe can güneşi bil ki gizlidir. Topuzu kendine vur da benliğini darmadağın et. Çünkü bu ten gözü kulağa tıkanmış pamuğa benzer.

Ey alçak; bende, benim hareketlerimde gördüğün benlik, senin benliğinin aksidir. Sen, kendi kendine topuz vurmadasın. Benim suretimde kendi aksini görmüş kendinle boğazlaşmak için coşmuş, köpürmüşsün.

Hani o aslan da kuyuda kendi aksini görmüştü de düşmanı sanıp saldırmıştı ya, onun gibi işte. Yok demek, şüphe yok ki, var olanın varlığını zıddıdır. 'Yok' diyorum, 'Bilmem' diyorum; sen de bu zıttla, zıddı olan, varı ve varlığı birazcık anla artık. Bu zamanda zıddı nefyetmeden başka anlatış çaresi yok.

Bu âlemde bir an bile yok ki tuzak olmasın. Ey akıllı fikirli er, sevgiliyi perdesiz görmek istiyorsan ölümü seç, o perdeyi yırt. Fakat ölür mezara gidersin hani o ölümü değil, seni değiştiren nura götüren ölümü seç.

Erkek, erkeklik çağına girdi, kendini bildi mi çocukluk ölür gider; Rum diyarına mensup olur. Zencilik kalmaz. Toprak, altın oldu mu topraklıyı kalmaz. Gam ferahlık haline geldi mi insana keder verme dikenini yok olur gider. Mustafa, bunun için ey sırları arayan, diri olan bir ölü görmek istersen dedi. Diriler gibi su toprak üstünde ölü olarak yürüyen, canı göklere yücelmiş, yüceleri yurt edinmiş birisini görmek dilersen.

Ölümden önce bu âlemden göçmüş, akılla değil de ancak sen de ölürsen anlayacağın bir hale gelmiş. Canı, halkın canı gibi göçmemiş; bir duraktan bir durağa, göçe, göçe ta son durağa varmış; birisini, yeryüzünde bu sıfatlara bürünmüş gezip duran bir ölüyü görmek istersen tertemiz Ebubekir'i gör ki o doğruluğu yüzünden mahşere varmış, haşrolmuş kişilerin ulusudur. Bu âlemde Ebubekir'se Sıddık'a bak da haşrı daha iyi tasdik et.

Muhammed de elde bulunan, görünüp duran yüzlerce kıyametti. Çünkü o, her hakikati her sırrı çözüp bağlama yokluğunda hâl olmuş, hakiki varlığa ulaşmıştı. Ahmet bu dünyaya ikinci defa doğmuştu. O, apaçık yüzlerce kıyametti. Ondan kıyameti sorup dururlar ve 'Ey kıyamet! Kıyamete ne kadar zaman var?' derlerdi. Birisi o hakiki mahşer olan peygamberden haşrı sordu mu çok defa hal diliyle mahşerden haşrı soruyor, derdi. İşte onun için o güzel haberler veren peygamber, 'Ey ulular!' demiştir, 'Ölmeden önce ölün.'

Nitekim ben de ölmeden öldüm de bu sesi, bu şöhreti o taraftan aldım, getirdim. Kıyamet ol da kıyameti gör. Her şeyi görmenin şartı budur. İster nur olsun ister karanlık. O olmadıkça onu tamamı ile bilemezsin. Akıl oldun mu akli tamamı ile bilirsin; aşk oldun mu aşkın yanmış, mahvolmuş fitillerini anlar, duyarsın. Anlayış bunu kavrayabilseydi bu davanın delilini apaçık söyledim.

İncir yiyen bir kuş gelip konuk olsa bu tarafta incir çoktur, incirin hiçbir değeri yoktur. Âlemde bulunan kadın, erkek, herkes her an can vermede, ölmededir. Sözlerini de ölüm zamanı babanın oğula vasiyeti say da ibret al, acın. Bu suretle de buğuz haset ve kin, kökünden sökölüp çıksın. Yakınlarına onlar ölünce nasıl yüreğin yanarsa o çeşit bak.

Gelecek şey gelmiştir. Onları ölmüş say; sevdiğini ölüyor, ölmüş, onu kaybetmişsin bil. Garezler senin bu çeşit bakışına perde oluyorsa onları yırt at. Bunları yırtıp atamazsan âcizim deyip kalma. Bil ki âciz olanı bir âcize salan var. Âciz, bir zincirdir. Birisi gelmiş, sana o zinciri takmıştır. Gözünü açıp zinciri takanı görmek gerek. 'Ey yaşayış yolunu gösteren! Ben bir doğandım, ayağım bağlandı, bu neden?' diye yalvarıp sızlanmaya koyul.

'Yarabbi!' de, 'Kötülüğe kuvvetle adım attım. Bu yüzden kahrınla daima zarar ve ziyan içindeyim.'

Senin öğütlerine karşı kulağım sağırdır. Put kırıyorum diye davadaydım ama put yapıyormuşum meğer. Senin yaptığın şeyleri senin sanatlarını anmak mı farzdır, ölümü anmak mı? Ölüm güz mevsimine benzer, sense yaprakların aslısın.' Şu ölüm yıllardır davulcağızını döver durur da senin kulağın vakitsiz ve yersiz oynar. Fakat can verme çağında 'Ah ölüm!' dersin. Ölüm şimdi mi seni uyandırdı?

Ölümün nara atmadan boğazı yırtıldı, sesi tutuldu; dövüle dövüle davulu patladı!
Sense kendini bir şeylere verdin, ince eleyip sık dokudun; ne sesini duydun ne davulunu! Fakat ölümün ne demek olduğunu şimdi anladın işte!" (Mesnevi Cilt 6, Beyit 725-775)

Elbette biz Allah'a aitiz ve nihâyet O'na döneceğiz. (Bakara Suresi 156. Ayet-i Kerime)

"Hesaba çekilmeden evvel kendinizi hesaba çekiniz. Kıyamet günü amelleriniz tartılmadan amellerinizi tartınız ve ölmeden önce de ölünüz. Allah'ın farz kıldığı ibadetleri yerine getirip haramlardan uzak durunuz, nafileler ile Allah'a (celle celaluhu) yaklaşınız. Ölmeden önce ölünüz demek şimdiden amel defterimizi kendimizin okuması demektir." (Üstat Mustafa Özbağ'ın 02.06.2023 tarihli sohbet alıntısı)

Vakit geçmeden vaktin kıymetini bilenlerden; dünya hayatı ile meşgul olurken ebedi hayatın, ahiret yurdunun, idrakine erip bu minvalde yaşayanlardan olmak duası ile.

ELİF ASLAN

HAZRETİ MEVLANA'DAN NASİHATLER

Bir baba düşününüz ki soyu Hz. Ebu Bekir'e (radiyallahu anh) dayanıyor. Bir anne düşününüz ki İbrahim Edhem hazretlerinin torunu. Böyle bir anne ve babadan dünyaya geliyor Hazreti Mevlana. Daha 5 yaşlarında iken, melekler ve Allahü Teala'nın (celle celaluhu) rical-i gayb ismi verilen evliya kullarının ruhları kendisini ziyaret ederlerdi. Onlarla konuşur arkadaşlık ederdi.¹ Hazreti Mevlana'nın aşıklık yolculuğu daha küçük yaşlarda başlamıştı.

Pek çok zahiri ilimde mütehasşıs oldu. Gündüzleri ilim öğrenir, gecelerini ibadet ederek, Allahü Teala'yı (celle celaluhu) zikrederek, Kuran-ı Kerim okuyarak geçirirdi. Fecir vakitlerinde tövbe ve istiğfar ederek çok ağlar, gözyaşları sel gibi akardı. Allahü Teala'nın (celle celaluhu) muhabbetiyle yanar, ona kavuşmak arzusuyla tutuşurdu.² Ne büyük nimet...

Yolu Şems-i Tebrizi hazretleriyle kesişen Mevlana hazretleri ondan ayrılmaz. Bir araya geldiklerinde Allahü Teala'nın (celle celaluhu) yarattıkları üzerine tefekkür ederler, namaz kılarlar, Allahü Teala'yı zikrederek muhabbetlerini tazelerlerdi.³ Şems-i Tebrizi hazretleri anlatır: "Her kim 'Alimler, Peygamberlerin varisleridir.'" Hadisi şerifinin sırrına vakıf olmak isterse, (Hazreti) Mevlana'nın hareketlerine, ahlakına, davranışlarına baksın. Onun gibi olmaya çalışsın, onu sevsin. Onda enbiya ve evliyanın makbul bütün adet ve vasıfları toplanmıştır."⁴ Hazreti Mevlana çok merhametliydi. Allahü Teala'nın (celle celaluhu) yarattığı bütün mahlukata merhamet sahibi idi. Yüce Rabbim bizlere de lütfeyesin inşallah. Oğlu Sultan Veled'e şöyle buyururdu Hazreti Mevlana: "Oğlum! Eğer Cennet'te olmak istersen, herkes ile dost geçin. Hiç kimseye kin tutma. Herkese tevazu göster. Zira alçak gönüllü olmak asıl sultanlıktır." Hazreti Mevlana ezan okunmaya başladığı zaman ya ayakta durur ya da dizi üstüne oturarak huşu içinde dinlerdi. Bitince de ezan duasını okuyup salavat getirirdi. Hazreti Mevlana'nın hasta kalplere şifa olan sözlerinden:

Ey bizi sevenler! Sevgili Peygamberimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) gittiği ehl-i sünnet yolundan yürüyüp bu yolu ihya etmelidir. Allahü Teala'nın (celle celaluhu) sevdiği ameller, ibadetler ile helal yollardan çoluk çocuğunun ihtiyaçlarını kazanarak, razı olunan kullar zümresine dahil olmalıdır. Hep helali istemeli, helalden yiyip. Helalinden içmeli ve helalinden giymelidir. Söylediklerimiz, dinlediklerimiz, düşündüklerimiz hep helal olmalı. Her hareketimizi Peygamber Efendimizin (salallahu aleyhi ve sellem) hal ve hareketine uydurmaliyiz. Herkes, bir sanata sahip olmalı ve din ilimlerini iyi öğrenmelidir.

Vefatı yaklaştığı günlerde dostlarını ve talebelerini toplayarak onlara nasihat etti. Buyurdu ki: *Vefatımdan sonra, perişan ve huzursuz diye hatırina gelmesin. Ne halde olursanız olunuz, benimle olun. Beni hatırlayın, Allahü Teala'nın (celle celaluhu) izniyle size kendimi gösterir, maddi ve manevi yardımlarda bulunurum. Karada ve denizde, Allahü Teala'nın (celle celaluhu) imdadınıza yetişirim. Sözlerimi iyi dinleyiniz, size bazı tavsiyelerde bulunacağım. Bunları işitenler, işitmeyenlere söylesinler. Gizli ve aşıkâr Allahü Teala'dan (celle celaluhu) korkunuz. Günahlardan sakınınız. Az yiyip, az uyuyup, az konuşunuz. Çok oruç tutunuz. Zamanlarınızı namaz kılarak değerlendirin. Daima şehveti terk edip sefihlerle, cahillerle mücadele etmeyi, onlarla oturup kalkmayı bırakınız. Onları kendinize muhatap etmeyip, hep iyi insanlarla beraber olunuz. Ya hayır konuşunuz veya susunuz. Biliniz ki insanların en hayırlısı, insanlara en faydalı olandır.⁵*

Yüce Rabbim pir efendilerimizin nasihatleri doğrultusunda amel edenlerden eyesin bizleri inşallah.

¹ İslam Alimleri Ansiklopedisi Cilt 8, Türkiye Gazetesi

² İslam Alimleri Ansiklopedisi Cilt 8, Türkiye Gazetesi

³ İslam Alimleri Ansiklopedisi Cilt 8, Türkiye Gazetesi

⁴ Ebu Davud, İlim 1

⁵ İslam Alimleri Ansiklopedisi Cilt 8, Türkiye Gazetesi

⁶ İslam Alimleri Ansiklopedisi Cilt 8, Türkiye Gazetesi

KAÇ KERE KAÇ KEZ

Kaç kere öldüm

Kaç kere dirildim

Kaç kere o ağacın altına uzanıp

Canımı ağızımdan al diye dudağımı araladım

Kaç aleme yağmur olup yağdım

Ateş olup çatırdadım

Kaç kez istedim boş kollarımla kaldım

Kaç kez ciğerimi yırttım

Kanımı oluk oluk akıttım

Kaç alem yıktı kaç alem kurdu sancım

Kaç kere sevgilinin hançerini göğsümde taşıdım

Kaç kez yuvaladıkları yerden sökülüp gurbete düştüm

Kaç kez kimsesiz hissiz en çok sevdiğimden vuruldum

Kaç kez sayamadım ne olduğumu olacağımı

Anlatamadım, anlayamadım

Olur öyle dedim yürüdüm kaç kez

Kaç kez dünya inadıma döndü

İnadıma doğdu güneş

Kaç kez parçalarımı saçtım

Cem edip durdular hayata döndüm kaç kez...

14 Ağustos 2023

Öznur YALÇINKAYA

Ellerimi açtım
Adını zikrettim

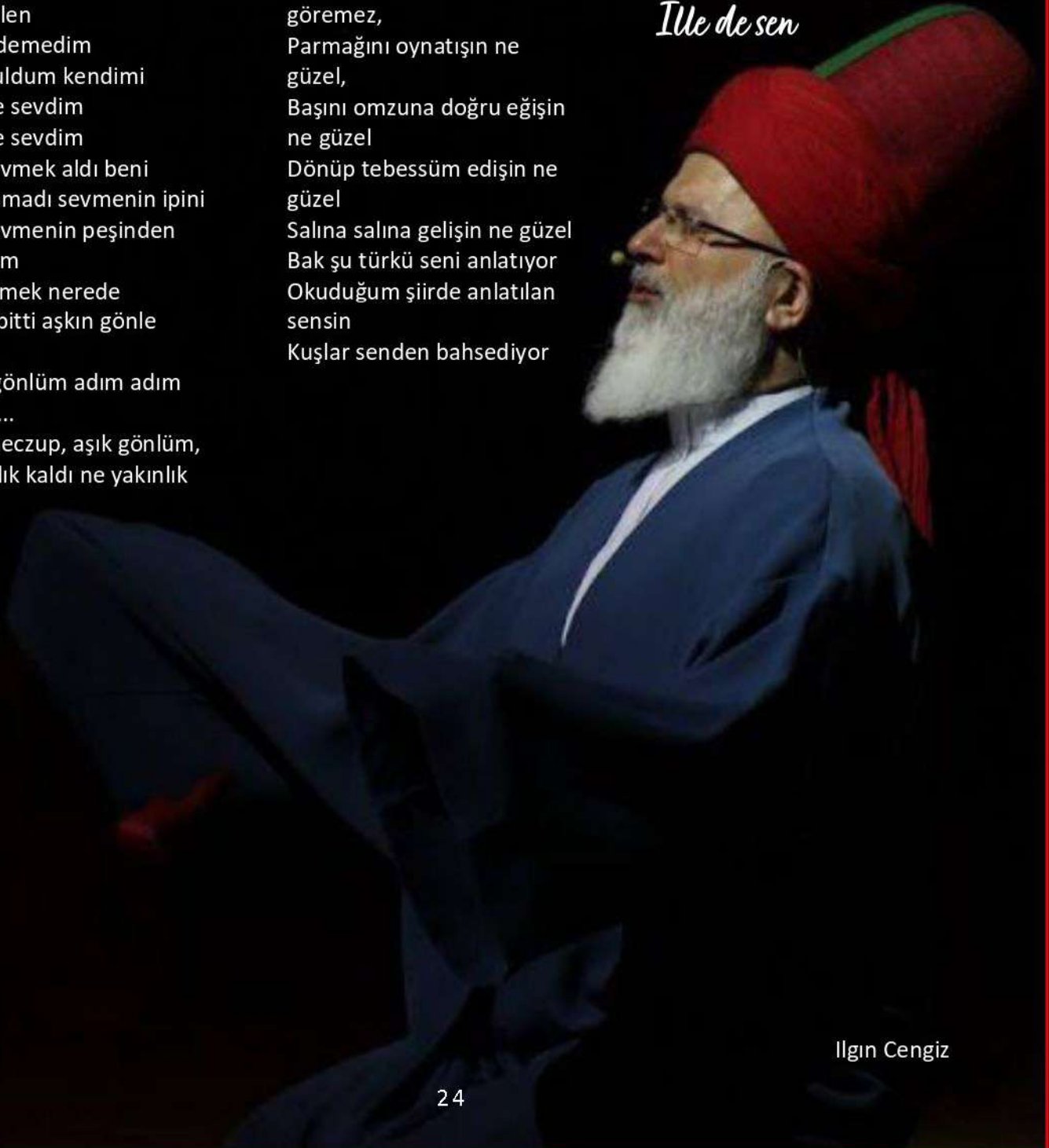
Hu Hu Hu...

Dert anlatacak mecalim yok
Avuçlarıma aktı gözyaşlarım
Sen, gözbebeğim...
Gariblik tatlı bir dert
Garibliği olmayan yanmaz
Tütmez derinden
Senin o yürekte tütenleri
gören gözlerinden
O gözlerinden derde düştüm
ben
Kim ki bu seven
Kim sevilen
Akılla gidemedim
Sever buldum kendimi
Sevdikçe sevdim
Sevdikçe sevdim
Şimdi sevmek aldı beni
Akıl tutamadı sevmenin ipini
Şimdi sevmenin peşinden
gidiyorum
Seni sevmek nerede
Sorular bitti aşkın gönle
girince
Sarhoş gönlüm adım adım
peşinde...
Ah bu meczup, aşık gönlüm,
Ne uzaklık kaldı ne yakınlık

Sen ne güzelsin sevgilim
Sen ne güzelsin...
Sen ağzını açtığında
mübarek ağzından bir ses
çıkınca,
Tebessümle bana bakınca
Kızdın ya ama bana kızdın
Sen kızdın ya
Rüyama geldin ya
Ah cemalin ne güzel...
Bu sarhoşluğumu hiçbir
dünya nimetine değişmem
Senin cemalinden aldığım
tadı
Hiçbir kör sana bakınca
göremez,
Parmağını oynatışın ne
güzel,
Başını omzuna doğru eğişin
ne güzel
Dönüp tebessüm edişin ne
güzel
Salına salına gelişin ne güzel
Bak şu türkü seni anlatıyor
Okuduğum şiirde anlatılan
sensin
Kuşlar senden bahsediyor

Hayret tüm alem seni biliyor
Tüm alem seni seviyor
Kimi seni daha tanımamış
ondandır yalnızlığı, hüznü
Kimi seni sevmekte kalbi
mutmain olmuş,
Yüzünden başka bir şey
kalmadı gözümün önünde
Düşümde
Benim bağım sensin
Can bağım
Ne varsa yabancı bana
Ben bile bana yabancıyım

*Sen, sen, sen
İlle de sen*

ÇOCUKLARA SAYGI DUYMAYI ÖĞRETMEK

Saygı “bir şeye veya bir kimseye karşı ölçülü, özenli, dikkatli davranmaya sebep olan duygu” olarak tanımlanır. Saygı aynı zamanda ahlaki bir konudur. Dikkat etmemiz, özenli hareket etmemiz gereken noktalar en güzel haliyle Kur’an-ı Kerim ve hadisi şeriflerde belirtilmiştir (“Din güzel ahlakıdır”¹). Saygının temelleri birçok şeyde olduğu gibi anne babanın öğretileriyle ve çocuğa olan yaklaşımları neticesinde atılır ve saygının temelinde sevgi vardır.

Çocuğa Saygı Duymak

Çocuğun sağlıklı bir şekilde saygıyı öğrenebilmesi için öncelikle kendisine saygı duyulması, dolayısıyla saygıya değer olduklarını hissetmeleri gerekir. Ebeveynlerinden aldıkları koşulsuz sevgi ve saygı kendilerini değerli ve önemli hissetmelerini sağlar. Koşulsuz sevgi ile yaklaşan ebeveynler çocuklarının hatalarını eleştiri kullanmadan çözerler. “Uslanmaz”, “yaramaz”, “senden birşey olmaz” vb. cümleler bu eleştiri cümlelerine örnek olarak verilebilir. Ayrıca sevgileri de bir koşula bağlı değildir. (“Dediğimi yaptığında seni çok seviyorum.”, “Böyle yapmazsan seni sevmeyeceğim.” gibi cümleler kurmaz veya bunu sadece beden dilleriyle bile olsa aktarmazlar.) Sağlıklı olan koşula bağlı olmayan bu yaklaşımda ebeveynler hatalarına rağmen çocukları kabul eder fakat hatalarını onaylamazlar. Davranış değişimi için onlara destek olurlar.

Diğer İnsanlara Saygı Duymak

Saygı duyulan çocuk, diğer insanlara nasıl saygı duyulacağını kendiliğinden gözlemleyerek öğrenmiş olur. Dolayısıyla diğer insanlara olan yaklaşımı da ona göre şekillenir.

“Anne ve babayı hoş görme, dede ve ninenin eksikliklerini yanında konuşmama (kayınvalidem böyle yapardı gibi). O çocuktan saygı beklemek tekedden süt beklemek gibi. Siz çocuğun yanında komşusunun hakkında konuşuyorsanız, babasının hakkında konuşuyorsanız, o kişilere çocuktan saygı beklemek tekedden süt beklemek gibi. Ölünce çocuklara bakacak olan kişi hala, teyze, baba bakacak. Sen düşman yetiştirdin çocuğuna. Çocuk başına bir şey geldi kime gidecek? Sana bir şey oldu komşuyu nasıl gidecek, kime gidecek?”² Haksızlığa uğradıklarında başkasının hakkını çiğnemedi, saygı çerçevesinde kalabilmek de oldukça önemlidir. Bunun da yine ilk denemeleri aile içinde olur. Aile içinde yapılan tartışma veya ufak atışmalarda saygı çerçevesinin korunarak sorunun çözümünün sağlanması önemlidir.

“Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimize saygı göstermeyen bizden değildir.” Hadisi Şerif³

“Allah Teâlâ, yaşından ötürü bir ihtiyara saygı gösteren gence, yaşlılığında hizmet edecek kimseler lutfeder.” Hadisi Şerif⁴

“Allah'a kulluk edin, O'na bir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, yakınlarla, yetimlere, düşkünlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşına, yolcuya ve elinizin altında bulunan kimselere iyilik edin. Allah, kendini beğenip öğünenleri elbette sevmez.” Nisa/36⁵

Hümevra SEVİNÇ YILDIZ

1. İhya, 3/50

2. Üstad Mustafa Özbağ'ın 05.09.2019 Perşembe Tarihli Sohbeti

3. Tirmizî, Birr, 15; Ebû Dâvûd, Edeb, 66

4. Tirmizî, Birr 75

5. Kur’an-ı Kerim, Nisa Suresi, 36

DİNİ TAKINTI

11 yaşındaki danışanım: okulda din kültürü dersinde “ öğretmen: parmaklarınızın arasını (parmaklarını elinin üstünden diğer parmaklarının arasına degecek şekilde sürerek) böyle mesh etmezseniz abdestiniz olmaz, kıldığınız namazlar boşa gider’ dedi. Ardından (okul formasını andıran kumaş paltolunun üstüne giydiği uzun tuniğini göstererek) “Hocam şu halime bir bakın, bana göre gayet rahat ve tesettürlü ama böyle giyinmem de uygun değilmiş! Ben etek giyince rahat edemiyorum ki. Kuran kursuna giderken giyebiliyorum sadece. Bir de kadınlar pantolon giyemezlermiş! Pantolon giyen kadınlardan şeytan bile kaçıyormuş” diyor. “Ben okulu sevmiyorum çünkü cahil olmak için okula gidiyormuşum gibi hissediyorum. ve ben inancımı severek yaşamak istiyorum.” Dedi.

Analiz:

Bu vakada takıntı çeşitlerden biri olan dini takıntı örneğini görüyoruz. Takıntılar, kişinin ortaya çıkma ihtimali olmayan abartılı korkularıdır. Başka bir ifade ile gerçeği yansıtmadığını bilmesine rağmen yapılmadığında ciddi sıkıntılara neden olan vesveselerdir.

Bu ve benzeri vakalarda kişide tekrar eden “*Ya günah işlediysen, ya farkında olmadan günaha girdiysem... Abdestim, gusül abdestim, taharetim yanlış olduysa?*” gibi gerçekçi olmayan düşünceler olur. Konuyla ilişkili kendi kendine yasaklar koyan bu kişilere şu soruları sormak yerinde olur: “*Bu düşünceleriniz ile ilgili Allah’ın koyduğu bir yasak var mı? Veya bunu böyle yapmazsan kabul olunmayacağına dair bir emir?*” (not: takıntılarla başa çıkma kitabına bak)

İşte bu noktada terapistin hadis ve ayet bilgisine sahip olup kişinin ihtiyacı olanı vermesi rahatlatıcı olabilir. Allah’ın haram kılmadığı bir şeyi veya emretmediği bir şeyi kendi kendisine yasak edinen veya aşırıya kaçanlar için ayeti kerimede şöyle bir uyarısı var: ***Ey iman edenler! Allah’ın size helâl ettiği temiz şeyleri haram kılmayın, sınırı aşmayın. Doğrusu Allah aşırı gidenleri sevmez. Allah’ın size verdiği rızıktan temiz ve helâl olarak yeyin. İnandığınız Allaktan korkup-sakinin.*** (5/Mâide, 87-88)

Allah pantolon giymeyi değil, erkeklere benzemek için panatalon giymeyi yasaklamıştır. ***“Rasûlullah (s.a.s.), kendini kadına benzeten erkeklere de, erkeklere benzemeye özenen kadınlara da lânet etmiştir.”*** (Buhârî, 7/55: İbn Mâce, 1/614; Kütüb-i Sitte, 7/493)

Çocuk ve gençlere pantolon giydiği için cehennemliksin demek veya küfür kıyafeti diyerek gerçeği yansıtmayan ifadelerde bulunmak bu danışanda olduğu gibi kaygı ve takıntılara yol açıyor.

Burada önemli olan asıl konu ise dini eğitim veren kişilerin yeterlilikleridir. Ünlü İslam bilgini İmam Gazali bu konuda şöyle diyor: "Öğretmen, öğrencinin anlayışını iyi tespit etmeli, kaldırabileceği kadar ders vermelidir; aklının eremeyeceği veya kalbine usanç getiren ya da aklını çok zorlayan konuları derste tekrar edip durmamalıdır."

Konu ile ilgili hadisi şerifte: **"Kolaylaştırın, zorlaştırmayın ve müjdeleyin." Bir rivayette de: "...İsındırın, nefret ettirmeyin..."** buyrulmuştur. [Buhârî, İlm 12, Edeb 80; Müslim, Cihad 6, 7, (1732-1733)]

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki dini insanlara öğretme görevi yapanlar hem kendi davranış ve yaşantıları ile örnek olmalılar hem de anlatımlarında kuran ahlakını kullanarak hikâye, kıssa ve mesellerle anlatıma sıkça yer vererek sevdirmeye yolunu seçmelidirler. Unutmamalıdır ki öğrenme, salt bilgi ile değil, öğretmenin; inancı, zihniyeti ve kişiliği ile önem kazanır. Dinin öğretiminde kişinin sosyal ve kültürel durumu, bulunduğu ortamın şartları göz önüne alınarak ona göre bir yol izlemelidir.

Nigara ÖZAK

ÇAY SOHBETLERİ

Ebû Ya'la Şeddâd ibn Evs'den (Allah ondan razı olsun) rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Akıllı kişi nefsini hesaba çekerek, nefsine hâkim olup ölüm sonrası için çalışandır. Âciz ve zayıf kimse ise nefsini arzularının peşine takıp da kurtuluşunu hiçbir iş yapmaksızın 'Allah beni bağışlar.' diye hayal kurarak Allah'tan bekleyen kimsedir." (Tirmîzî, Kıyâme 25)

-Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) soruldu: "Müminlerden hangisi efdal (en faziletlidir)?", "Ahlakça en güzelleridir!" cevabını verdi. Tekrar soruldu: "Peki, müminlerden hangisi en akıllıdır?", "Ölümü en çok zikreden ve kendilerine gelmezden önce onun için en iyi hazırlığı yapanlardır, işte akıllılar bunlardır." [Rezin tahrîc etmiştir. (İbnu Mace, Zühd 31,4269)]

Ey nefisini hesaba çeken akıllı kardeşim, ölümün hak olduğu bu dünyada senin hayat gayen nedir?

Kendi nefisime Allah'ın emirlerini yerine getirmeye çabalıyorum. Ailemi koruyup gözetmek ve çocuklarımı Kur'an, Sünnet üzere yetiştirmek.

-Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) dua ederken şunu söylerdi: "Allah'ım, dinimi doğru kıl, o benim işlerimin ismetidir. Dünyamı da doğru kıl, hayatım onda geçmektedir. Ahiretimi de doğru kıl, dönüşüm orayadır. Hayatı benim için her hayırda artma (vesilesi) kıl. Ölümü de her çeşit şerden (kurtularak) rahata kavuşma kıl." [Müslim,Zikr 71,(2723)]

Ey nefisini hesaba çeken akıllı kardeşim, bir saniyesini bile bilmeden yaşadığımız bu fani dünyada sana ölümü en çok hatırlatan şey nedir?

Son 3,5 yılda zaten daha fazla hissediyor insan ölümü, bence geçirdiğimiz süreçler unutturmuyor, her gün bir yenisi ekleniyor hamdolsun. Yakın çevrende biri öldüğünde de her şeyin boş olduğunu, bu dünyanın gelip geçici olduğunu anlıyorsun. Sevdiğin biri, annen, baban veya eşin, daha dün beraberken bugün yok ve bir süre daha geçince unutuyorsun da geriye kalan anılar hatırlatıyor arada. "Ya!" diyorsun, hayat böyle bir şey işte ne yaşa bakıyor ne paraya pula bakıyor, Rabbim dilediği zaman çekip alıyor yanına.

-Muaz İbn Cebel (radiyallahu anh) anlatıyor: "Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdular ki: "Ölen bir nefis (ölüm anında) Allah'ın bir ve benim Allah'ın elçisi olduğuma şahadet eder, kalbi de bunu tasdik ederse Allah mutlaka ona mağfiret kılar." [İbnu Mace Süzen (3796) Hds (7129)]

Ey nefisini hesaba çeken akıllı kardeşim, ölüm sana erişinceye dek Allah'ın (celle celaluhu) affına mahzar olmak için neler yapıyorsun?

İbadetlerimi yerine getirmeye çalışıyorum, kendime daha ne katabilirim diye düşünüyorum. Etrafıma daha fazla faydalı olmak ve kimsenin benden bir zarar görmemesi için uğraşıyorum. Zikir halakalarına, nerede varsa, elimden geldiğince katılmaya gayret ediyorum. Hayat çok zor; gerçekten haramlardan uzak durup Allah yolunda koşturmak çok zor, hele ki her şeyin bu kadar ortada olduğu bir zamanda. Fakat Rabbimin varlığını hissedince, onun hep bizim yanımızda olduğunu bilince, "Daha çok mücadele etmeliyim." diyordum. Burada ailemizle sevdiklerimizle mutlu bir hayat yaşıyoruz mesela, "Neden ahirette de beraber olmayalım ki?" deyip koşturmaya devam ediyorum. Rabbim hepimize de güç kuvvet versin.

Abdullah İbn Abbas'tan (Allah Ondan razı olsun) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle dua ederdi: "Allah'ım sana teslim olup hükmüne razı oldum, sana inandım, sana dayanıp güvendim, yüzümü ve gönlümü sana çevirdim, senin yardımınla düşmanlara karşı savaştım. Allah'ım beni saptırmadan senin büyüklüğüne sığınırım ki senden başka gerçek ilah yoktur. Ölmeyecek, yalnızca diri kalacak sensin. Cinler ve insanlar hep ölümlüdürler." (Buhârî, Teheccüd 1; Müslim, Zikr 67)

Latife KARATAŞ ÖZBEK
Zeynep KOÇDEMİR

FELEKLER ALEMİ: BURÇLAR

Felekler âlemi yani ilm-i felek “Gökküresi bilimi” anlamına gelmektedir. Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri Marifetnâme’de kâinatın yaratılışını anlatırken felekler âleminin oluşumunu şu şekilde ele almıştır: “Melekler ve ruhlar âleminin yaratılmasından iki bin yıl sonra Hak Teâlâ’nın ezeli iradesi diledi ki nam ve şanını ortaya çıkarmak için cisimler âlemini yarata. Bunun üzerine ilk cevhere muhabbetle bir daha bakmıştır. Onun yüzü suyu, utancından harekete gelip dalgalar yükselmiştir ve cevherin yüce özünden arş-ı azam vücuda gelmiştir. Öteki özlerinden kürsü, cennet, cehennem, yedi gök, dört unsur vücuda gelip şekillenmiştir. Arş-ı âlâdan esfel-i safiline dek bu suret âlemi bu tertip üzere düzen bulup, on beş çeşit cisimle mülk âleminin ortaya koyuşu tamam olmuştur. Bu âlemin üst tabakasına ‘ulvi âlem’, ‘beka âlemi’ ‘ahiret âlemi’ derler; orta tabakasına ‘orta âlem’, ‘gök cisimleri âlemi’, ‘felekler âlemi’, ‘göklar âlemi’ derler; âli tabakasına ‘süfli âlem’, ‘cisimler âlemi’ ‘unsurlar âlemi’ ‘oluş ve bozuluşlar âlemi’, ‘dünya âlemi’ derler. Ruhlar ve melekler âlemindekilerle mülk âlemindekilerin toplamı yani ruhların çeşitleri ile basit cisimlerin sınıflarının hepsi harfler misali yirmi dokuzda tamam olmuştur. Her iki âlemin sayıları üç çeşit birleşim cisim var olmuştur ki bunlar hayvan bitki ve madenlerdir. İbret gözü ile bu âleme bakan arifler, her birinde birçok hikmetler görürler. Böylece evliya Cenab-ı Hak’ın sanatının sırlarını idrak eder ve içindeki derin manayı anlayarak onun yüksek huzurunu bulurlar.”¹

Göklere çıkar idi hasret ile âteş-i âh

Mihr-i burc-i şeref olmasa idi Abdullâh²

¹ Erzurumlu İbrahim Hakkı, Maarifetname, İstanbul, Seda Yayınları, 2014, 40-41

² <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/constellations-according-to-divan-poets.pdf> (09.10.2023)

Burç kavramı için günümüze geçmişin derinliklerinden gelen bir miras demek yanlış olmaz. Kur'an-ı Kerim'de dört ayet-i kerimede anılır ve bir surenin adı "bürüç"tur. İslam öncesi ve İslam sonrası eserlerde sayıları değişmekle beraber burç ifadesini ve figürlerini görebiliyoruz. Pek çok medeniyette gökyüzüne bağlı kalınarak ifade edilen burçlar takımyıldızı kümeleridir. Takip edilen bu yıldızların insan üzerindeki etkileri ise en fazla dikkat çeken olaydır. Burçlar şiirlere gazellere konu olmuştur ve yukarıdaki beyit, Âhî'nin bir gazelindedir. Hz. Muhammed şeref burcunun güneşine benzetilmiş ve beyitte, "Eğer Abdullah şeref burcunun güneşi olmasaydı/Ah ateşi hasretle göklere çıkardı." denmiştir.

Güneşin bir yolda takip ettiği düşünülen yörüngeyi içerisinden geçtiği belli sembollerle gösterilen on iki takımyıldızdan her birine "burç" denir. Burç (çoğulu buruc ve ebrac) sözcükte "güzel olmak, örtülerinden sıyrılmak, yükselerek görünür olmak" manalarına gelen "bereg" kökünden Arapça bir isimdir. Gökteki burçlar yükselmeleri görünür olmaları veya açığa çıkmalarından dolayı bu adı aldıkları gibi surlarla çevrili bir şehir veya sarayın kuleleriyle bir kalenin yüksek ve stratejik mevzileri de aynı sebepten burç olarak adlandırılmıştır. İslam öncesinde burçlarla ilgili en erken tarihi bilgilere Sümerlere ait çivi yazılı metinlerde kesin olmamakla beraber rastlanmaktadır. Ön Asya'da milattan önce iki bin yılında yazılan Akadça, Elamca ve Hintçe metinlerde dikkat çeker. Ninova'da Asurlulara ait kral kütüphanesinde ele geçirilen metinler, tanrı Marduk'un yörüngeyi nasıl on iki parçaya böldüğünü anlatır.

Burçlar üzerindeki detaylı çalışmaları Mezopotamya ve Asurlular geleneğini takip eden Yahudi-İbrani literatürü dikkat çeker. İbranicede burç "mezzolot" adını alır. Eski Ahit'in çeşitli yerlerinde (Eyub 9/9, 38/31-32; Almos 5/8; İşaya 13/10) burçlara atıflar vardır. Eyub ve Amos'ta zikredilen burçların Orion ve Ülker olması mümkündür. (IDV,IV,242) İbrani literatüründe Kitab-ı Mukaddes dışında burçlara ait en erken bilgiler, Lut Gölü civarında bulunan Kumran'daki dördüncü mağarada ele geçirilen metinlerde tespit edilmiştir. Yahudi geleneğine göre aynı burç altında doğanlar manevi anlamda akraba sayılırlardı. Yine bu bakış açısıyla burçlar çeşitli olayları temsil ediyordu. Mesela mesela yaratılış sırasındaki aydınlığı Koç, karanlığı Boğa, evliliği Başak ve insanı ise Yengeç temsil ediyordu.

Bazı medeniyetlerde ise şöyle bahsedilir: Greklerde Homeros burçlardan ilk defa bahseder. Grek matematikçi Eudoxus kırk dört burç adı sayar. Ptolemy ise kırk sekiz burç sıralar. Bugün kullanıldığı şekliyle on iki burç adı Latin literatüründe ortaya çıkmıştır. Budizm-Hinduizm geleneğinde sekiz burç vardır. Sasani dönemine ait İran metinlerinde on iki, Çin geleneğinde Siu adı verilen yirmi sekiz burç vardır.³

İslam coğrafyasına baktığımızda ise tarihî ve dinî bir doku olarak karşımıza çıkmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de dört defa çoğul şekilde geçer. Nisa Suresi 78. ayette bir kez "kale burcu" manasında şöyle geçer:

أَيُّنَ مَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمْ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِيبُهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكُمْ
قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَالِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا / ٧٨

"Her nerede olursanız olun ölüm size yetişir, son derece sağlam kaleler içinde de bulunsanız yine kurtulamazsınız. Onlara bir iyilik erişirse 'Bu, Allah'tandır.' derler, bir kötülüğe uğrarlarsa, 'Bu, senin yüzündendir.' derler. Ey Muhammed! De ki: 'Hepsi Allah'tandır.' Bu topluma ne oluyor ki, hiç söz anlamaya yanaşmıyorlar?" (en-Nisa 4/78)

³ İslam ansiklopedisi, istanbul, Türkiye diyanet vakfı yayınları,1992,421-422

Diğer ayetlerde ise gökteki burç (el-Hicr 15/16, el-Furkan 25/61, el-Burüç 85/1) anlamlarında kullanılmıştır.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ۙ ۱۶/

“Şanım hakkı için biz Semâda burclar yaptık ve onu ehli nazar için tezyin eyledik.” (el hicr 15/16)

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۙ ۱/

“Burçlarla dolu göğe ant olsun.” (Burüç-1)

Müfessirler bu iki anlamı bazen “semavi surların kuleleri” şeklinde bir benzetmeye yol açacak şekilde birleştirmişlerdir. Genellikle burç kelimesinin “zuhur eden, yüksekte olan: kale veya saray burcu” anlamlarından hareketle açıklamalarda bulunmuşlar ve göklerdeki burçlara da benzetme yoluyla bu ismin verildiğini belirtmişlerdir. Yine onlara göre burçlar aynı zamanda ayın menzillerini de işaretleyen yıldızlardır. Zaman zaman “gök kapıları anlamında” kullanılan burç kelimesine bazen de -dikkat çektiği için olsa gerek- “büyük yıldız” anlamının verildiği görülmektedir. (Zemahşeri, II.534)

Tefsirlerde kozmolojik teorilere geniş yer vermesiyle tanınan Fahrettin er Râzî de burçları gezegenlerin katettikleri merhaleler düzeni olarak anlar ve onları gökteki yüksek saraylara benzetir. Burçlar güneş ve ayın geçtiği konaklardır. Ayrıca Allah’ın üzerine yemin ettiği “yıldızların mevkileri” ifadesi de (el-Vakıa 56/75) yıldızların doğdukları veya baktıkları yerler anlamına geliyor olmalıdır. Razî’ye göre ayetteki “mevakiu’n-nücüm” tabiriyle şeytanların göklerden kovuldukları veya yıldızların kıyamet günü saçılacakları esastaki mevkiler de kastedilmiş olabilir. (Mefatihul Gayb, XXIV,106; XXXIX, 188; XXXI,113) burçların bu şekilde şeytanların gayb âlemine sızmalarını önlemek üzere taşlandıkları gök surlarının kulelerine benzetilmesi güzel bir istiare örneğidir.

Yerin hareket ettiği esasına dayanan bugünün astronomisine göre güneş bir yılda ekliptiğin etrafında tam bir dönüş gerçekleştiriyor gibi görünüyor. Ekliptik büyük âlem küresini yatay olarak ikiye bölen gök ekvatorunu 23,5 derecelik bir açıyla keser. Bu kesişme noktaları da ilkbahar ve sonbahar ekinokslarını (gece gündüz eşitliği) oluşturur. Ekliptiğin her iki yanında 8,5 derece bir kuşak farz eden eskiler, bu kuşağa “burçlar kuşağı” demişlerdir. Güneş 21 Mart’ta girdiği ilkbahar ekinoksundan başlamak üzere burçlar kuşağı on iki eşit parçaya bölünmüş ve bu parçaların her birinde yer alan takımyıldızlara “burç” denilmiştir. Ancak yüzyıllardır gündüz gece eşitliklerin gerilemesinden (ekinoks presesyonu) ötürü meydana gelen kayma sonucu burçlar bugün eski mevkilerini korumamaktadırlar. Her yıl meydana gelen kaymanın yaklaşık 50 açı saniyesi (50,26°) ve burç sembolleriyle takımyıldızlar arasındaki bugünkü kaymanında 36 derece kadar olduğu göz önünde tutularak buçlara bilinen adların yaklaşık 2600 yıl önce verildiği hesaplanmaktadır. Mezopotamya medeniyetlerinden bu yana genelde hayvanlarla temsil edilen burçlar sembolizmi kültürden kültüre az çok farklılık göstermektedir. 360 derecelik dairevi kuşağın otuzar derecelik on iki bölüme ayrılması sonucu oluşan burçlar, Arapça ve Latince karşılıkları ve güneşin burca girdiği tarih itibarıyla şu şekilde sıralanmaktadır:

- Koç (Hamel, Aries: 21 Mart)
- Boğa (Sevr, Taurus: 20 Nisan)
- İkizler (Cevza, Gemini: 21 Mayıs)
- Yengeç (Seratan, Cancer: 22 Haziran)
- Aslan (Esed, Leo: 23 Temmuz)
- Başak (Sünbüle, Virgo: 23 Ağustos)
- Terazî (Mizan, Libra: 23 Eylül)
- Akrep (Aleaqrab, Scorpius: 22 Ekim)
- Yay (Kavs, Sagittarius: 22 Kasım)
- Oğlak (Cedi, Capricornus: 22 Aralık)
- Kova (Delv, Aquarius: 20 Ocak)
- Balık (Hüd, Pisces: 19 Şubat)

Burçlar kuşağı İslam coğrafyasında, astronomi ve astrolojinin açıklama tarzlarında gezegen yıldızların hareketini tayin eden veya anlamlı kılan bir sabit frekans sistemi olarak iş görmüştür. Abdurrahman es Süfi'nin Batlamyus'un el-Mecisti'sine dayanarak hazırladığı ve burçlar kuşağını da incelediği resimli gök atlası türünde eseriyle Biruni'nin astrolojinin ilkelerini taşıdığı Kitabü't-Tefhim'i gibi eserlerin etkili olduğu İslam felekiyyat literatürü burçlar feleğini merkezi bir kavram olarak kullanmışlardır. Özellikle âlemin ve âlem insan münasebetlerinin bir bütünlük içinde ele alındığı kozmolojik açıklamalarda burçlar feleği adeta metafizik âlem ile fizik

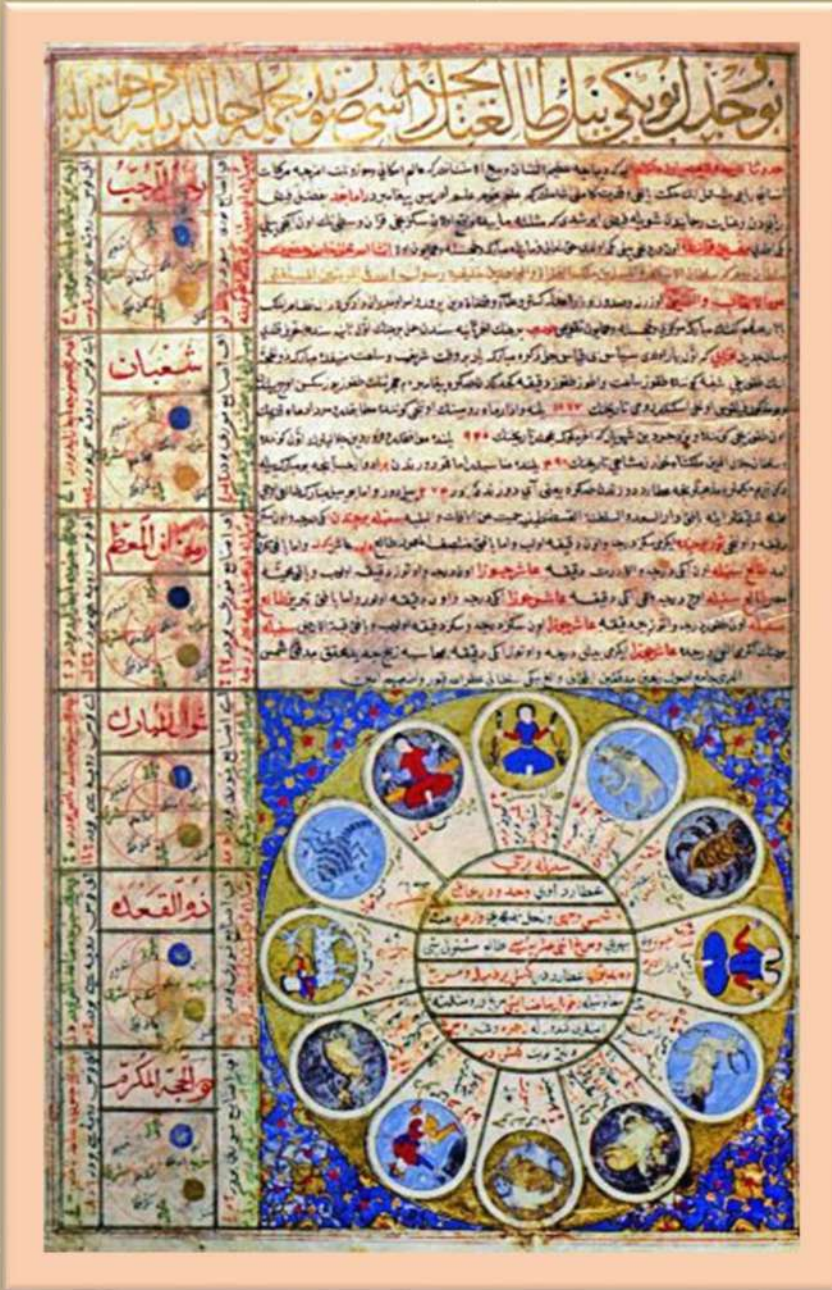

âlemi birleştiren bir kuşak ve metafizik bir varlık nurunun içinden geçip farklılaştığı ve kutuplaştığı bir prizma gibi düşünülmüştür. Zuhur âlemini varlığın çeşitli renklerine büründüren bu prizma, Allah'ın varlığının hem perdelendiği hem de zuhur ettiği nesnelere başlangıçta ilk ve ilahi örnekleri olan "en müzec-i evvel" leri meydana getirir. Varlığın zaman, mekân ve sayı nispetleri içinde belirmesi şeklinde yorumlanan bu tasavvur, göklerin yer üzerine yaptığı farz edilen tesir hakkındaki eski inanışla birleştirilmiş ve böylece burçlar, yön ve zaman ölçümünden tabii hadiselerin oluşumuna, buradan da olayların tahminine kadar uzanan birçok açıklamanın semavi ilkesi durumuna getirilmiştir. Sayılarla unsurlar, unsurlarla keyfiyetler arasında kurulan ilişki; mevsimlerin ve rüzgarların zamanı, yönü ve keyfiyetle ilgili meteorolojik tezahürleri ilkesini oluşturmuştur. Dört unsur⁴, dört keyfiyet, dört ahlata⁵ ilişkisi içinde kâinatın küçük bir numunesi olan insan da doğumundan ölümüne kadar aynı semavi etkilere açıktır; böylece organları ve vücut salgıları ile insan fizyolojisi burçlarla ilişkilendirilmiş olur. Her organa karşılık bir burcun bulunuşu veya burçların dört unsur ve dört ahlata ile ilgili özellikleri geleneksel İslam tıbbında da bir bilgi disiplini olarak önem kazanmıştır. Biruni'nin Kitabü't-Tefhim'de, İhvan-ı Safa'nın derlediği bilgiye çok şey ekleyerek incelediği bu konularda daha sonra Muhyiddin İbn-i Arabi tarafından sembolik anlamlar katılarak zenginleştirilmiştir. Onun ortaya koyduğu kozmolojik şema, âlemi vahdet içinde tefekkür edebilmek için bir yoğunlaşma aracı görünümündedir. Şemada burçların arketip özelliklerine takabül eden varlık mertebeleri ilahi isimlerin fizik ve metafizik âlemindeki taayyünlerine de karşılık olacak şekilde sıralanır. İlahi nefes ile özdeşleştirilen ilk maddeden arşa kadar uzanan âlem, bu nefesin harflere dönüşmesiyle belirlenen nesnelere belli bir sayı ve harf sembolizmi içinde ihtiva ederken burçların kuşatıcı etkileriyle çevrelenir. Yedi feleğin her birinde bir büyük peygamberin ruhaniyetinin bulunduğu bu semavi âlem burçlarla ilişkisi çevresinde Hazreti Muhammed'in Miraç'ında anlatılan bir kâinat suretine veya kutsal bir coğrafyaya dönmüş olur.⁶

⁴ Toprak, su, hava, ateş

⁵ Tıp tarihinde ahlât-ı erbaa anlayışı eski Mısır'a kadar gitmektedir. Mısırlı hekimler, hastalık sebebi olarak bünyedeki kan, balgam, kara safra ve sarı safradan ibaret dört sıvının kirlenmesini gösterirlerdi.

⁶ İslam ansiklopedisi, İstanbul, Türkiye diyanet vakfı yayınları, 1992, 422-423.

Burç figürlerini Müslüman sanatkârların taş süslemelerinde, seramik, çini ve özellikle minyatürlü elyazmalarında özenle çizdikleri görülmektedir.

Mimari eserlerdeki burçlarla ilgili tasvir örneklerinin en eskilerinden bir grup, Dicle nehri üzerindeki İbn Ömer Köprüsü'nün büyük ayakları üzerine işlenmiştir. Panolar halinde taşa kazılan bu figürlerin çoğunun gezegenler ve burçları temsil ettiği hususunda pek çok araştırmacı görüş birliği halindedir. Herzfeld'e göre bu kabartmalar sağdan sola doğru şu düzene göre sıralanır: **1. Satürn ve Terazi, 2. Jüpiter ve Yengeç, 3. Mars ve Oğlak, 4. Güneş ve Aslan, 5. Venüs ve Balık, 6. Merkür ve Başak, 7. Ay ve Boğa, 8. Yay Burcu** ve yanında tam teşhis edilemeyen bir başka figür. Burç figürlerinin böyle bir eserde yer alışı, ayrıca köprünün inşa edildiği yıl ile de bağlantılı görülmektedir. Cizre köprüsü veya Yafes-Bafid köprüsü olarak adı geçiyor.

1164 yılında Zengi Devleti'nin veziri Cemaleddin İsfahânî

tarafından ikinci kez onarılmıştır. Şu anda Cizre Köprüsü olarak adlandırılan bu eser, yıkıldıktan sonra bu zat tarafından tekrar yaptırılmıştır. Köprü Cizre surlarının 2 kilometre mesafede olmakla beraber o zamanki Cizre'nin bir mahallesi içindedir. 12 adet burç üzerinde 8 gezegen kabartması bulunur, insan ve hayvan figürleri ile süslüdür. İlkel anlamda Güneş doğduğunda her ayın başında değişik bir burca ilk ışıklarını vurur. Çok mahirane bir şekilde yapılmıştır. Üstün bir hesap ile mühendislik kullanılmıştır.⁷

Bunun yanında bugün Berlin Devlet Müzesi'nde ve British Museum'da burç figürleri olan bir çini ve divit kutusu bulunmaktadır.

EMİNE ÖZTAŞ

⁷ www.cizre.gov.tr/yafes---bafid-koprusu(09.10.2023)

YAPAY ZEKA TABANLI FOTOĞRAF

Salamünaleyküm,

Son dönemde popülerlik kazanan yapay zeka ile fotoğraf oluşturma adımlarını sizinle paylaşacağım.

- 1- İlk adım olarak <https://dream.ai/create> sitesine giriş yapıyoruz.
- 2- Daha sonra Enter Prompt yazan bölüme yapay zekanın oluşturmasını istediğimiz fotoğraf ile ilgili düşünce ve yorumlarımızı yazıyoruz. Bu bölümü İngilizce yazmanızı tavsiye ederim.
- 3- En son olarak aşağıda bulunan temalardan seçimler yapıyoruz ve create tuşuna basıyoruz.
- 4- Sağ tarafta çıkan yapay zeka tabanlı fotoğrafı indirebilirsiniz.

Beğenmezseniz aynı tema seçili iken tekrar create tuşuna tıklayarak farklı kombinasyonları deneyebilirsiniz

Aşağıda sizlerle yapay zeka ile oluşturmuş olduğum fotoğrafı paylaşacağım. Bu fotoğraf tamamı yapay zeka tarafından oluşturulduğu için telif hakkı söz konusu değil. Ben bu fotoğrafta Dreamland stilini kullandım.

Açıklama kısmına özetle şunları yazdım : The whirling dervish is performing the whirling dervish. He closes his eyes while performing Sema. He feels God in his own heart. This is a divine ceremony. (Derviş sema yapıyor. Sema yaparken gözlerini kapatıyor. Allah'ı kendi kabinde hissediyor. Bu ilahi bir tören.)

BEHİYE KOCA

SEMAZEN DUVAR SÜSÜ

MALZEMELER

- ♥ Beyaz, kahverengi, siyah renk keçe
- ♥ Hasır ip
- ♥ İnci
- ♥ Renkli boncuklar
- ♥ Yapıştırıcı
- ♥ Makas

HAZIRLANIŞI

- ♥ Semazen kalıbı yazıcıdan çıktı alınır, beyaz renkli keçeden üç tane semazen kalıbı kesilir.
- ♥ Kahverengi keçeden sikke, siyah keçeden kemer (elif-i nemed) kalıpları çıkartılıp uygun yerlere yapıştırılır.
- ♥ Duvar boyutuna göre hasır ip kesilir üst taraftan biraz boşluk bırakılarak bağlanır. İpe önce semazen sonra inci yapıştırılarak sırasıyla bu işlem tamamlanır.
- ♥ İpin ucundan biraz pay bırakılır ve işaret parmağı ile serçe parmak arasına sarmaya başlanır.
- ♥ İpin üst tarafı bağlanır ve ipin uçları kesilir.
- ♥ İpin tüm uç kısımlarına teker teker renkli boncuk geçirip bağlanır ve semazenin arka kısmına yapıştırılır.
- ♥ Semazen duvar süsü duvara asılarak üst kısımdan bağlanır.

Sözcükler Bir Dünya

Cennet: Bu dünyada yaptığı iyi eylemlerle, tapınmayla günahları Allah tarafından bağışlanmış kimselerin öldükten sonra gidecekleri ve sonsuz bir gönenç içinde yaşayacakları, her türlü güzelliklerle dolu yer.

Cehennem: Bu dünyada günah işleyenlerin, Allah'ın buyruklarına uymayanların, öldükten sonra gidecekleri ve ceza çekecekleri yer.

Sırat köprüsü: İslam inancına göre, cehennemin üzerinde kurulmuş bulunan, mahşer günü üstünden geçenlerin cennete gideceği dar köprü.

Araf: Cennet ile cehennem arasında bulunan bir yer.

Mevta: Ölü. (İnsan için)

Mahşer: Kıyamet günü dirilecek olanların toplanacakları yer.

Haşır: Bir topluluğu bulunduğu yerden zor kullanarak çıkarıp bir meydanda toplamak manasına gelen haşır kelimesi, kıyamet gününde yeniden diriltiren bütün varlıkların hesaba çekilmek üzere bir meydana sevk edilip toplanmasını ifade eder.

Kıyamet: Dünyanın sonu ve bütün ölülerin dirilip mahşerde toplanacağı zaman.

Betül YÜCETAŞ